

OSREDNJA KNJIŽNICA KRANJ

**STOPNJA ZADOVOLJSTVA UPORABNIKOV
OSREDNJE KNJIŽNICE KRANJ
S PONUDBO TUJEJEZIČNEGA GRADIVA IN
Z RAZLIČNIMI VRSTAMI NEKNJIŽNEGA GRADIVA**

Raziskovalna naloga

Avtorice:

Maja Vunšek

Meta Učakar

Anka Vojaković Zupan

Tanja Smiljanič

Kranj, december 2007

KAZALO VSEBINE

KAZALO PREGLEDNIC	3
KAZALO GRAFIKONOV	4
1 UVOD	5
2 O KNJIŽNICI	6
3 KNJIŽNIČNA ZBIRKA	7
3.1 Dostopnost knjižnične zbirke.....	10
3.2 Vzdrževanje knjižnične zbirke	10
4 NABAVA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA.....	11
5 RAZISKOVALNA METODA.....	12
5.1 Tipi in oblike raziskovalnih vprašanj	13
5.2 Potek raziskave	14
5.3 Metodologija in izbira vzorca	15
6 REZULTATI RAZISKAVE.....	16
6.1 Obdelava odgovorov z interpretacijo.....	19
7 ZAKLJUČKI	35
8 VIRI IN LITERATURA	38
9 PRILOGA.....	39

KAZALO PREGLEDNIC

Tabela 1: Tuji jeziki, v katerih si anketiranci izposojajo gradivo	21
Tabela 2: Ocenjevanje ponudbe tujejezičnega gradiva v knjižnici	22
Tabela 3: Tujejezično gradivo, katerega povečano ponudbo si želijo anketiranci	23
Tabela 4: Razlogi, zakaj si anketiranci v knjižnici ne izposojajo tujejezičnega gradiva	25
Tabela 5: Naprave, ki jih imajo anketiranci doma	26
Tabela 6: Neknjžno gradivo, katerega povečano ponudbo si želijo anketiranci	27
Tabela 7: Razlogi, zakaj si anketiranci v knjižnici ne izposojajo neknjžnega gradiva	29
Tabela 8: Glasbene zvrsti, ki jih anketiranci najraje poslušajo	32
Tabela 9: Filmski žanri, ki jih gledajo anketiranci	34

KAZALO GRAFIKONOV

Graf 1: Spol anketirancev	19
Graf 2: Starost anketirancev	20
Graf 3: Kategorija anketirancev	21
Graf 4: Dostop anketirancev do interneta na njihovem domu	30
Graf 5: Uporaba spletne strani OKK med anketiranci	31
Graf 6: Glasbeni izvajalci, ki jih poslušajo anketiranci	33

1 UVOD

Vsaka knjižnica mora uspešnost svojega delovanja nenehno preverjati z analiziranjem lastnih statističnih podatkov, podatkov okolja, za katerega deluje, z merjenjem zadovoljstva uporabnikov ter stopnjo doseganja zastavljenih ciljev. Vzpostavljene mora imeti instrumente, s katerimi je zmožna zaznati pomanjkljivosti v delovanju sistema, jih premostiti in hitro odgovoriti na nove potrebe okolja (Priročnik..., 2001, str. 54). Odločitev o tem, kaj meriti in kako meriti, predvsem pa, ali sploh meriti, je bila v preteklosti prepuščena posamezni knjižnici ali njenemu vodstvu, bolje rečeno, ozaveščenosti, kako pomembno je dobro knjižničarsko delo. Praksa je pokazala potrebo po standardih za merjenje uspešnosti delovanja in kakovosti knjižnic. Tako so se mednarodnim standardom v letu 2005 pridružili še Standardi za splošne knjižnice, ki v devetem poglavju pravijo, da mora uprava knjižnice "stalno nadzorovati uspešnost knjižnice, s čimer zagotavlja doseganje strateških in operativnih ciljev. Analiza potreb lokalne skupnosti in ankete o zadovoljstvu uporabnikov ter kazalci uspešnosti so dragocena orodja za spremljanje dosežkov knjižnice" (Standardi za splošne knjižnice, 2005, str. 22).

Raziskovalna naloga, ki je pred vami, je nastala prav z namenom ugotoviti, kakšne so želje, uporaba in odnos uporabnikov do gradiva, ki je zaradi svoje vsebine ali oblike drugačno. Zavedamo se, da je zaradi prihoda računalnikov v skoraj vsak slovenski dom, zaradi internetne povezave in zaradi hitrega razvoja različnih novih medijev, potrebno narediti vse, da naše uporabnike prepričamo, da se obisk splošne knjižnice še vedno splača, da knjižnica ni več samo izposojevališče knjig in da vsakdo lahko pod njeno streho najde nekaj zase. Da uporabnike v to prepričamo, jim moramo nuditi vse, kar je v naši moči: pestro ponudbo, prijazno okolje, prostor za kvalitetno preživljanje prostega časa, slediti moramo trendom in predvsem moramo prisluhniti njihovim željam.

V raziskovalni nalogi smo torej pod drobnogled vzeli **tujejezično** in **neknjižno gradivo**. Dotaknili smo se ustreznosti ponudbe OKK s področja **tujejezičnega gradiva** in smotrnosti povečanja ponudbe **neknjižnega gradiva**, zraven pa povprašali še o dveh zbirkah neknjižnega gradiva (glasbeni in filmski), ki jih bomo v novi knjižnici postavili v prosti pristop. V prihodnosti namreč predvidevamo potrebo po

drugačni ali vsaj izpopolnjeni ponudbi, predvsem pa dvig povpraševanja po tovrstnem gradivu s strani uporabnikov.

Do sedaj, razen letne COBISS statistike, ni bilo relevantnejših raziskav o uporabi navedenih vrst gradiva v OKK ali zadovoljstvu naših uporabnikov z omenjeno ponudbo, zato menimo, da je takšna raziskovalna naloga z empiričnim delom potrebna, primerna in pomembna.

2 O KNJIŽNICI

Osrednja knjižnica Kranj (OKK) je splošna knjižnica II. kategorije slovenskih knjižnic. Od sedemdesetih let prejšnjega stoletja opravlja naloge pokrajinske knjižnice, z uveljavitvijo Zakona o knjižničarstvu (2001) pa je postala tudi ena od desetih slovenskih osrednjih območnih knjižnic. Prejema obvezni izvod slovenskih tiskov. Z njim lahko ponudi uporabnikom širši izbor gradiva, kar jo pomembno ločuje od ostalih gorenjskih splošnih knjižnic. Za širše območje Gorenjske opravlja z zakonom določene naloge: zagotavlja povečan in zahtevnejši izbor knjižničnega gradiva in informacij, nudi strokovno pomoč vsem knjižnicam s svojega območja, koordinira zbiranje, obdelavo in hranjenje domoznanskega gradiva za svoje območje, usmerja izločeno knjižnično gradivo s svojega območja¹. Širše območje delovanja Osrednje knjižnice Kranj pa pokriva območje upravne enote Kranj, to je območje bivše občine Kranj, ki je zdaj razdeljena na občine Cerklje na Gorenjskem, Jezersko, Naklo, Preddvor, Šenčur in Mestno občino Kranj (Jurgec, 2007)².

Na svojo novo stavbo pa kljub pomembni funkciji za širše območje delovanja čaka že natanko 47 let, se pravi od trenutka, ko sta se leta 1960 zaradi vse večjega razvoja knjižničarstva in posledično vse večjih teženj po povezovanju knjižnic združili Ljudska in Okrajna študijska knjižnica v Kranju. Žal je bila združitev samo v skupnem imenovanju in upravljanju, ne pa tudi fizična, na eni lokaciji. Od 40. obletnice obstoja združene knjižnice tečejo resni dogovori o novi gradnji in v kolikor bo vse, kot je

¹ <http://www.kr.sik.si/knjiznica/ook/> (27.12.2007).

² http://www.kr.sik.si/knjiznica/strokovni_clanki/ (27.11.2007).

treba, se obeta selitev in združitvev vseh treh oddelkov na enem mestu v obdobju 2008/09.

Osrednja knjižnica Kranj ima v mestnem središču trenutno tri oddelke, ki se nahajajo na dveh različnih lokacijah. Splošni in Študijski oddelek sta namenjena odraslim (vsem starejšim od petnajst let), Pionirski oddelek pa otrokom (vsem mlajšim od petnajst let). V ta namen so celo leto 2007 potekale priprave na selitev. Ena izmed glavnih sprememb je enotna in nova postavitve vsega knjižničnega gradiva, ki bo v prihodnje v večjem delu v prostem pristopu. Zelo zahtevna naloga, ki je še pred nami, pa je združevanje knjižničnih zbirk obeh oddelkov za odrasle (približno 90.000 enot Splošnega oddelka in 170.000 enot Študijskega oddelka), saj bosta v novih prostorih omenjena oddelka združena. Nova zbirka mora biti zato smotrno načrtovana in mora ponuditi uporabnikom tisto, kar si najbolj želijo.

3 KNJIŽNIČNA ZBIRKA

Splošna knjižnica mora zagotavljati za vse enak dostop do raznovrstnega knjižničnega gradiva, ki ga njeni uporabniki potrebujejo za izobraževanje, informacije, razvedrilo in osebni razvoj. V splošni knjižnici mora najti vsaka starostna skupina gradivo, ki pokriva njene potrebe. Zbirke in storitve morajo vključevati ustrezne medije in sodobno tehnologijo, prav tako pa tudi tradicionalna gradiva. Temeljnega pomena sta visoka kakovost in povezanost z lokalnimi potrebami in razmerami. Gradivo mora odražati tekoča dogajanja in razvoj družbe, pa tudi pretekle dosežke človekovih prizadevanj in ustvarjalnosti. "Knjižnično gradivo obsega knjižno in neknjižno gradivo." (Standardi za splošne knjižnice, 2005).

Splošna knjižnica predstavlja pot do znanja. Po IFLA/UNESCO standardih za splošne knjižnice mora splošna knjižnica izpolnjevati ključne naloge, povezane z informacijami, pismenostjo, izobraževanjem in kulturo. Skrbeti mora za oblikovanje in utrjevanje bralnih navad pri posamezniku od otroštva dalje, poudarjati mora pomen umetnosti in znanstvenih dosežkov, gojiti zavest o kulturi ter podpirati ustno izročilo, pomagati pri razvoju informacijske pismenosti in veščin računalniškega opismenjevanja.

Vsak sistem splošne knjižnice potrebuje dokument o politiki upravljanja knjižnične zbirke, ki naj prispeva k doslednosti pri njenem vzdrževanju, razvoju in dostopnosti virov. Knjižnično zbirko je potrebno nenehno razvijati, tako da je uporabnikom stalno na voljo novo gradivo, da so omogočene nove storitve in spremembe v načinu uporabe. Zbirka knjižničnega gradiva mora odražati kulturo lokalne skupnosti in družbe. Splošna knjižnica mora slediti razvoju novih oblik gradiva in novih načinov dostopa do informacij, zagotavljati mora raznovrstno gradivo v različnih oblikah in ustreznem številu. Ne glede na obliko naj bodo vse informacije dostopne takoj, ko je mogoče. Glede na današnji tehnološki napredek pa mora politika upravljanja odražati poleg lastne knjižnične zbirke tudi strategijo za dostop do informacij z vsega sveta. Politika upravljanja knjižnične zbirke mora temeljiti na knjižničnih standardih, ki so v veljavi, in mora odražati raznolikost družbe. Opredeliti mora namen, obseg in vsebino knjižnične zbirke kot tudi dostop do zunanjih virov. Knjižnična zbirka se ne sme podrežati kakršnikoli obliki ideološke, politične ali verske cenzure ali kakšnim drugim pritiskom. (IFLA/UNESCO, 1994)

Knjižnične zbirke dopolnjujejo storitve in ne smejo biti same sebi namen, razen če je njihov osnovni namen zaščita in hranjenje knjižnega gradiva za prihodnje generacije. Obsežna knjižnična zbirka ni sinonim za dobro zbirko, še posebej v novem elektronskem svetu ne. Ustreznost zbirke za lokalno skupnost je pomembnejša od njene velikosti. Velikost določa več dejavnikov: prostor, finančna sredstva, skupina prebivalstva, ki mu je knjižnica namenjena, oddaljenost od drugih knjižnic, pokrajinska vloga knjižnične zbirke, dostop do elektronskih virov, vrednotenje lokalnih potreb, razmerje med letnim prirastom in odpisom ter politika zamenjave gradiva z drugimi knjižnicami.

Oblike knjižničnega gradiva, ki je vključeno v knjižnično zbirko splošne knjižnice (zaradi pojavljanja novih se seznam širi), so³:

- knjige (trdo in mehko vezane izdaje),
- brošure in drobni tisk,
- časniki in časopisi, vključno z arhivom izrezkov,
- elektronske informacije prek interneta,
- podatkovne zbirke z neposrednim dostopom,

³ Povzeto po IFLA/UNESCO standardi za splošne knjižnice, 2002, str. 41.

- podatkovne zbirke na CD-ROM-ih,
- programska oprema,
- mikrooblake,
- trakovi in CD plošče,
- DVD-ji,
- videokasete,
- laserski diski,
- gradivo v velikem tisku,
- gradivo v brajici,
- zvočne knjige,
- elektronske knjige,
- plakati.

Knjižnični zbirki vse vrste knjižnic posvečajo veliko pozornost. Predstavlja primarno dejavnost, pomembno za vse nadaljnje aktivnosti. Zbirko moramo vedno vrednotiti v smislu vrednosti, ki jo ima za uporabnike in lokalno okolje, kjer se nahaja. Kakovostna rast mora upoštevati uporabnikov profil, njegova interesna področja in razpoložljiva sredstva za zbirko. Z vrednotenjem tako lahko ugotovljamo stopnjo uporabe zbirke in s tem njeno kakovost. Prav bi torej bilo, da bi ugotovili, kaj bi v zbirki morali imeti, pa nimamo, in kaj imamo, pa tega ne potrebujemo. Trenutno najbolj izkoriščene možnosti za analizo zbirke ponuja knjižnični informacijski sistem COBISS⁴, kjer lahko na podlagi različnih izpisov in statistik pridobimo koristne podatke. V kolikor ugotovimo, da je bila zbirka premalo uporabljena, lahko razloge iščemo v tem, da:

- fond ni prilagojen potrebam naših uporabnikov,
- je fond zastarel,
- nimamo zadostnega števila najbolj iskanih naslovov,
- je izposojevalni rok predolg.

Skrbeti moramo, da je zbirka prilagojena potrebam in zahtevam naše ciljne skupine uporabnikov. Opozoriti je treba predvsem na dva kriterija za vrednotenje zbirke, ki sta

⁴ COBISS - Kooperativni online bibliografski sistem in servisi (Co-operative Online Bibliographic System & Services).

v smislu bližajoče se selitve v novo stavbo izredno pomembna. Ta dva kriterija sta: **dostopnost** do gradiva in **vzdrževanje** zbirke s stališča nabave in izločanja gradiva.

3.1 DOSTOPNOST KNJIŽNIČNE ZBIRKE

Dostopnost obsega fizično dostopnost do knjižnice, razmerje med fondom, ki je dostopen za izposajo na dom, in fondom, ki je namenjen uporabi v čitalnici. Fizična dostopnost je eden od ključnih pogojev za uspešno posredovanje storitev splošne knjižnice. Visoko kakovostne storitve nimajo nobene vrednosti za tiste, ki do njih nimajo dostopa, zato naj bo ta urejen na najprimernejši način za dejanske in potencialne uporabnike (IFLA/UNESCO, 1994).

Prav tako je potrebno v knjižnici ugotoviti, do katere mere lahko našemu uporabniku priskrbimo gradivo, ki ga išče, ali imamo zadostno število naslovov in izvodov, ali je gradivo najdljivo tako v katalogih kot na policah. Dostopnost do informacij je za uporabnika pomembnejša od dejstva, kdo je njihov lastnik. Zanj je pomembno le, da dobi želene vire, ne glede na to, kje se nahajajo in v kakšni obliki so. Pri tem odigra pomembno vlogo možnost dostopa do knjižničnega kataloga prek interneta, saj so informacije o gradivu tako dostopne štiriindvajset ur na dan, sedem dni na teden. Poveča se dostopnost za javnost in za druge knjižnice ter izboljša kakovost storitev. Iluzorno bi bilo namreč pričakovati, da bo imela sleherna knjižnica vse, kar njeni uporabniki potrebujejo, zato v zadnjem času postaja vse bolj pomembna medknjižnična izposoja.

3.2 VZDRŽEVANJE KNJIŽNIČNE ZBIRKE

Splošne knjižnice vseh velikosti imajo gradivo različnih oblik. Vzdrževati je potrebno celotno knjižnično zbirko. Gradivo mora biti v dobrem fizičnem stanju in mora vsebovati veljavne informacije. Manjša visoko kakovostna knjižnična zbirka je bolj uporabna kot obsežna zbirka z visokim odstotkom starega, obrabljenega in zastarelega gradiva, med katerim se novi naslovi lahko hitro izgubijo. Pri uporabi zastarelega referenčnega gradiva se lahko zgodi, da uporabnik dobi napačne

informacije. Zbirko je mogoče dopolnjevati z gradivom v elektronski obliki, z referenčnim gradivom in s periodičnimi publikacijami na internetu.

Knjižnična zbirka je razgiban vir. Zahteva neprestan dotok novega in odpis starega, da je zagotovljena njena veljavnost za lokalno skupnost in da ostaja na sprejemljivi stopnji zanesljivosti (IFLA/UNESCO standardi za splošne knjižnice, 2002). Tako je tudi letni prirast gradiva pomembnejši od velikosti zbirke. Osnovna kriterija, ki jih mora pri oblikovanju knjižnične zbirke upoštevati vsaka splošna knjižnica, sta torej:

- dotok novih naslovov in novega gradiva nasploh ter
- izločanje zastarelega, obrabljenega in kako drugače iztrošenega gradiva.

4 NABAVA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Pet zakonov bibliotekarstva, katerih avtor je največji indijski bibliotekar **S. R. Ranganathan**⁵, pravi: **knjige so za uporabo, vsakemu bralcu njegova knjiga, vsaki knjigi njenega bralca, čuvaj čas bralca, knjižnica je rastoči organizem.**

V prvih štirih zakonih je bralec ali cilj ali pa izhodišče (Urbanija, 1996, str. 13). Prav to pa je tudi namen nabave, in sicer zagotoviti pravo gradivo za uporabnika. "Prva knjižničarjeva pozornost mora veljati nabavi gradiva. Paziti je treba, da je knjižnica založena z literaturo z različnih področij znanosti in umetnosti v pravilnem sorazmerju in v skladu z željami njenih obiskovalcev, da literatura ne zastareva, da jo dopolnjuje s kvalitetnimi izdajami, da po stopnji zahtevnosti ustreza uporabnikom knjižnice" (Osnove knjižničarstva, 1987, str. 99).

Na nabavo je mogoče gledati z dveh vidikov. Prvi je **tehnični vidik**, ki obsega celoten postopek pridobivanja gradiva (od izbora, naročila, prevzema, obdelave, do postavitve gradiva), drugi pa je **vsebinski**. Učinkovita nabava knjižničnega gradiva združuje postopek izbire, nabave in vzdrževanja knjižnične zbirke. Nabava kot taka vpliva na vsa področja knjižničnega delovanja. V posamezni knjižnici določajo **vsebinski vidik** nabave knjižničnega gradiva: namen delovanja knjižnice, njena dejavnost in cilji. **Tehnični vidik** vključuje različne vire nabave knjižničnega gradiva, ki so lahko: nakup, obvezni izvod, dar ali zamenjava.

⁵ Shiyali Ramamrita Rantganathan (1892 – 1972).

V letu 2006 je bil dotok izvodov **vseh knjig** in **brošur** za celotno OKK **17.000** izvodov, dotok **neknjižnega gradiva** je bil **3.520** izvodov in dotok **serijskih publikacij** **1.132** izvodov. Stanje knjižničnega sklada celotne knjižnice je bilo konec preteklega leta **422.186 izvodov gradiva**, od tega **90.278** izvodov v Splošnem in **169.722** v Študijskem oddelku. **Nakup** je v letu 2006 obsegal **16.182** izvodov, **3.495** smo prejeli **obveznih izvodov**, **207 zamenjav**, **v dar** (ali stari fond) pa smo dobili **1.768** izvodov, od tega je bil dotok tujejezičnih knjig **1.308** izvodov. V letu 2006 smo kupili **1.135** izvodov gradiva (**687** naslovov) iz posebnega sklada za območnost, od tega 547 naslovov tujejezičnega gradiva. **Obrat gradiva** v obeh oddelkih za odrasle pa je bil v preteklem letu **1,06-kratni**.

5 RAZISKOVALNA METODA

Drugi del naloge je empiričen. V raziskovalni nalogi smo uporabili metodo ankete, oziroma anketnega vprašalnika. Predmet raziskave je bila stopnja zadovoljstva uporabnikov Osrednje knjižnice Kranj s ponudbo tujejezičnega in neknjižnega gradiva. Ugotavljali smo ustreznost ponudbe in stopnjo zadovoljstva s strani uporabnikov obeh oddelkov za odrasle v mestu. Motiv za raziskovanje smo dobili v skorajšnji postavitvi nove knjižnice, kjer bosta oddelka za odrasle združena na eni lokaciji z gradivom v prostem pristopu.

Vsaka raziskava mora izhajati iz natančno opredeljenih ciljev, ki vplivajo na odločitve pri izboru raziskovalne metode⁶. Anketa je ena izmed najbolj razširjenih metod za vrednotenje knjižničnih storitev, vprašalnik pa velja za najbolj popularno metodo zbiranja podatkov (Crawford, 2000). "Pri preučevanju predmetov, pojavov in razmerij med njimi sta se v znanosti skozi stoletja razvila dva osnovna tipa raziskovanj – **kvalitativni** in **kvantitativni**. Prvi odgovarja na vprašanja, kakšno je kaj, kje in kdaj se dogaja, s čim, kako in čemu se dogaja. Kvantitativna raziskovanja pa skušajo opredeliti količino ali vrednost predmetov, pojavov ali razmerij, ki jih lahko izrazimo količinsko. Za njihovo merjenje lahko uporabimo statistične metode" (Petermanec, 2000, str. 3). Iz tega sledi, da je metoda anketnega vprašalnika **kvantitativna**

⁶ Metoda je oblika načrtnega, premišljenega dejanja ravnanja ali mišljenja za doseg kakega cilja; način, postopek. Glej SSKJ, str. 547.

metoda. "V metodologiji raziskovalnega dela pomeni anketa postopek zbiranja podatkov, pri katerem postavljamo ustreznim osebam vprašanja, nanašajoča se na podatke, ki jih želimo zbrati" (Sagadin, 1993, str. 120). Prednosti ankete so v tem, da nam lahko ponudi podatke iz preteklosti, sedanjosti in tudi tiste, ki jih anketiranci predvidevajo za prihodnost. Ne glede na pozitivne »lastnosti« omenjene metode obstajajo tudi omejitve. Odgovori so lahko nepopolni, enostranski, netočni, subjektivni. Predvideti moramo različne faktorje, ki lahko v izvedbenem času vplivajo na anketirance. Zavedati se moramo, da je anketo potrebno prilagoditi stopnji razumevanja anketiranih, da moramo zagotoviti anonimnost anketirancev in da je potrebno vprašanja zastaviti dokaj direktno, če želimo dobiti rezultate, ki bodo za nas relevantni.

5.1 TIPI IN OBLIKE RAZISKOVALNIH VPRAŠANJ

Vsaka raziskovalna naloga mora imeti točno določene cilje. Raziskovalna vprašanja morajo biti oblikovana tako, da ustrezajo zastavljenim ciljem. Na podlagi vprašanj, ki smo jih glede na jasne cilje pripravili tudi sami, smo oblikovali hipoteze in predvidevanja, ki izhajajo predvsem iz izkušenj in so pridobljena induktivno. Uporabljena tehnika zbiranja podatkov za raziskovalno nalogo je bila anketa, ki smo jo razdelili na **štiri sklope** (vprašanja o splošnih podatkih, vprašanja o tujejezičnem gradivu, vprašanja o neknižnem gradivu in vprašanja o dveh posebnih neknižnih zbirkah - glasbeni in filmski - ki bosta v novi stavbi izpostavljeni in postavljeni v prosti pristop). Anketni vprašalnik pa je bil **instrument**, ki smo ga uporabili za zbiranje podatkov in je vseboval različne oblike vprašanj. Na podlagi izpolnjenih anketnih vprašalnikov in tako pridobljenih odgovorov bomo skušali potrditi oziroma ovreči hipoteze, ki sledijo.

Pri oblikovanju anketnih vprašanj smo si pomagali s primeri vprašalnikov, ki so dostopni v strokovni literaturi. Anketna vprašanja smo oblikovali v skladu s pričakovano ciljno skupino anketirancev, se pravi študentov, oziroma uporabnikov, starih povprečno od 21 do 25 let. Upoštevali smo tudi dejstvo, da zbiranje podatkov s pomočjo vprašalnika zahteva kvantitativni pristop, ki izhaja iz zahteve, da je vprašalnik strukturiran in standardiziran (Tomšič, 2001). To pomeni, da vprašalnik vsebuje tudi že vnaprej ponujene možne odgovore (Popovič, 1988).

Anketa je vsebovala naslednje oblike vprašanj:

- zaprta vprašanja izbirnega tipa, kjer je anketiranec obkrožil ustrezno črko pred odgovorom,
- polodprta vprašanja izbirnega tipa, kjer je anketiranec obkrožil ustrezno črko pred odgovorom, v primeru neustreznega ponujenega odgovora pa pod opcijo "drugo" dopisal svoj odgovor,
- vprašanja zaprtega tipa s stopenjsko lestvico (Likertova lestvica), pri katerih je anketiranec obkrožil njemu ustrezno stopnjo odgovora (ocene od 1 do 5).

Nekaterim vprašanjem smo dodali možnost izbire več odgovorov in pripisali pojasnila.

5.2 POTEK RAZISKAVE

Anketiranje je potekalo od **17.12.2007** do **22.12.2007** v **Splošnem** in **Študijskem oddelku** Osrednje knjižnice Kranj. Pri določanju termina anketiranja smo se odločili, da se anketiranje izvede v času, ko sta oddelka povprečno obiskana. Žal predhodno nismo predvideli, da bomo morali anketo izvesti do konca koledarskega leta (torej do 31.12.2007). Težava, ki smo jo glede na predhodno najavo predvideli, je bila v nameščanju posebnih RFID čipov na gradivo Splošnega oddelka teden dni pred anketiranjem (to je pomenilo zaprtje oddelka za šest delovnih dni) ter ponovno odprtje Splošnega oddelka in začetek uporabe knjigomatov v istem oddelku prav v tednu izvedbe ankete. Posledica je bil slab odziv na anketiranje v Splošnem oddelku, saj so se ljudje navajali na uporabo nove tehnične opreme in niso bili pri volji odgovarjati na vprašanja. Tako je od **1999 uporabnikov**, ki so si v času poteka ankete v Splošnem oddelku izposojali ali vračali gradivo, le **81** uporabnikov izpolnilo vprašalnik, kar predstavlja le **4,05 %** uporabnikov. Boljše rezultate smo dobili v Študijskem oddelku, saj je od **504** uporabnikov, ki so si v času poteka ankete izposojali ali vračali gradivo, **72** izpolnilo vprašalnik, kar predstavlja **14,28 %** uporabnikov.

Po določitvi časovnega obdobja smo morali določiti še pravila anketiranja. Določili smo, da bodo anketiranci popolnoma naključni uporabniki obeh oddelkov za odrasle v mestu v določenem časovnem obdobju. Nekatera anketna vprašanja se nanašajo na

poznavanje gradiva v oddelkih, zato smo sklenili, da anketiranci ne smejo biti novo vpisani člani, ki oddelkov ne poznajo, niti osnovnošolci, kateri so v oddelka za odrasle preusmerjeni le občasno. Vprašalnik relativno obsežen, saj obsega 15 vprašanj. Pred anketiranjem smo še dokončno oblikovali vprašalnik, kjer smo v uvodu nagovorili anketirance s pojasnilom o smislu in namenu anketiranja⁷. Zagotovili smo anonimnost in v ta namen pripravili dve zaprti škatli, kamor so anketiranci odlagali izpolnjene vprašalnike. Pred prvo vprašanje smo dodali še kratka navodila za izpolnjevanje.

5.3 METODOLOGIJA IN IZBIRA VZORCA

Metode empiričnega raziskovanja so po kriteriju spoznavanja lahko **deskriptivne** (opisne) in **eksplikativne**. Z deskriptivno metodo raziskovanja spoznavamo problematiko na ravni kakovosti in količine, z eksplikativno metodo pa iščemo odgovore na vprašanje "zakaj". S tega vidika je vsaka raziskava deskriptivna, ni pa tudi vsaka eksplikativna (Cencič, 2002).

Metode raziskovanja, ki smo jih uporabili pri našem delu, so bile:

- deskriptivna metoda empiričnega raziskovanja,
- metoda anketnega vprašalnika za ugotavljanje stopnje zadovoljstva uporabnikov OKK s ponudbo tujejezičnega gradiva in različnimi vrstami neknižnega gradiva,
- metoda statističnih podatkov za preverjanje članstva in obiska v obeh oddelkih za odrasle v mestu,
- statistična analiza rezultatov ankete (grafično in tabelarno prikazovanje podatkov, obdelanih v programu Microsoft Excel XP).

Na koncu smo določili še relevanten vzorec, ki predstavlja pomemben del načrtovanja raziskave. Osnovni cilj obdelave podatkov iz vzorca je v tem, da z uporabo statistične metode ocenimo neznane parametre statističnega sklopa, iz katerega vzorec izhaja. Pri določanju vzorca moramo paziti na velikost vzorca in na to, koga bomo vključili v vzorec. Strokovna literatura priporoča vzorec, ki je odraz ciljne populacije, in **ne zajema manj kot sto anketirancev** (Petermanec, 2000). "Priporoča se, naj bo obseg vzorca tako velik, da bo pomenil kompromis med ekonomičnostjo in

⁷ Glej priložen vprašalnik na koncu raziskovalne naloge.

reprezentativnostjo" (Cencič, 2002, str. 101). Ob upoštevanju dejstva, da ne bodo vsi želeli izpolniti vprašalnika, smo se odločili, da bo vzorec anketirancev v raziskavi **slučajnostni** oziroma randomiziran (Cencič, 2002, str.101). Sistematičnost je bila uporabljena le pri izbiri uporabnikov, ki niso več osnovnošolci. Upoštevati je bilo potrebno le časovno obdobje obiska oddelkov in dogovor, da se vprašalnik ponudi vsem, ki ustrezajo. Naš skupen vzorec je bil **153** popolno odgovorjenih vprašalnikov, kar predstavlja **10,18 %** uporabnikov, ki so v prej omenjenem časovnem terminu obiskali Splošni in Študijski oddelek OKK, kar je po zgoraj navedenih merilih relevanten vzorec.

6 REZULTATI RAZISKAVE

"Hipoteza je pogojni odgovor na določeni raziskovalni problem, izražen v obliki jasno formulirane povezave med neodvisno in odvisno spremenljivko. Potrdimo jo lahko šele po raziskavi, po izkustvenem preizkusu. Če je potrjena, postane del znanstvenega dela. Najsplošnejši del hipoteze je, da usmerja raziskovalno delo" (Frankfort Nachmias in Nachmias, v: Flere, 2000, str. 74).

Raziskovalna vprašanja:

V sklopu raziskovalne naloge smo kot empirični del izvedli anketo, za katero smo si zadali naslednja raziskovalna vprašanja:

1. Kateri spol prevladuje med uporabniki v obeh oddelkih za odrasle v mestu?
2. Kakšna je povprečna starost in kategorija uporabnikov obeh oddelkov za odrasle v mestu?
3. Ali je razširitev ponudbe tujejezičnega in neknjižnega gradiva v novi stavbi OKK smiselna?
4. Ali so uporabniki knjižnice večji uporabe neknjižnega gradiva?
5. Ali imajo doma ustrezne naprave za uporabo neknjižnega gradiva?
6. Koliko uporabnikov ima doma dostop do interneta?
7. Ali uporabniki kažejo zanimanje za glasbeno in filmsko zbirko?

Hipoteze:

Glede na raziskovalna vprašanja predvidevamo:

1. V Splošnem in Študijskem oddelku prevladujejo ženske uporabnice.
2. Povprečna starost uporabnikov omenjenih oddelkov OKK je med 21 in 25 leti in spadajo v kategorijo študentov.
3. Predvidevamo, da bo zaradi hitrega znanstvenega in tehnološkega razvoja ter zaradi povprečnega dobrega znanja vsaj dveh tujih jezikov v prihodnosti zaznati zahtevo po večji ponudbi tujejezičnega gradiva. Uporabniki bodo vse več brali tudi leposlovje v tujih jezikih, saj jih bo aktualno gradivo zanimalo takoj in ne šele čez čas, ko bo prevedeno v slovenščino. S ponudbo tujejezične literature bomo morali ažurno slediti trgu, saj bodo uporabniki zaradi konkurenčnih cen knjigo raje kupili, kot čakali, da jo ponudi knjižnica. Tudi neknjižno gradivo je zaradi svetovne digitalizacije in avtomatizacije vse bolj zaželen medij.
4. Uporabniki so večji uporabe neknjižnega gradiva, predvsem mladi, ki jim je tovrstno gradivo tudi privlačnejše od klasičnega knjižnega gradiva. Z zviševanjem starosti se to znanje zmanjšuje.
5. Več kot 70 % uporabnikov ima doma računalnik. Tudi starejši uporabniki. Velika večina jih ima na računalniku ali ločeno tudi razne predvajalnike, ki jim omogočajo uporabo neknjižnega gradiva. Vse manj je uporabnikov, ki si izposojajo video ali avdio kasete. Trend so DVD, CD in sodobnejši mediji.
6. 99 % uporabnikov, ki imajo doma računalnik, imajo tudi dostop do interneta. To je za knjižnico priložnost, da začne bolj množično ponujati preko svoje spletne strani različne storitve, dostop do digitalnih zbirk, dostop do različnih baz podatkov, ...
7. Uporabniki že sedaj pogosto uporabljajo glasbeno zbirko v Splošnem oddelku, postavitve filmske zbirke bo zanje nova popestritev. Nadvse bodo zadovoljni nad postavitvijo obeh zbirk v prosti pristop v novi knjižnici, saj bodo imeli neposreden stik z medijem in jim določene glasbene zvrsti ali filmskega žanra ne bo treba vedno pregledovati po katalogu.

Rezultati ankete bodo omogočili:

1. V kolikor so uporabniki Splošnega in Študijskega oddelka predvsem mladi, mlajša generacija, moramo v knjižnici paziti tudi na vizualno estetiko, trendovsko in intelektualno ponudbo in moderni minimalizem.
2. Če je povprečna starost anketirancev v prej omenjenih oddelkih OKK med 21 in 25 leti, mora knjižnica v novih prostorih poskrbeti za moderen in prijeten izgled prostorov, dobro multimedijško opremo, sodobne naprave in spremljati utrip mladih (tudi trende študijskih smeri), skratka poskrbeti, da bodo v knjižnico stopili z veseljem, zanimanjem in željo, da v njej morda preživijo tudi del svojega prostega časa.
3. Pravilno nabavno politiko tujejezičnega in neknjižnega gradiva v prihodnje, v skladu z željami, okusom, potrebami in znanjem naših uporabnikov.
4. Boljši vpogled v zadovoljstvo odraslih uporabnikov OKK z dosedanjo ponudbo tovrstnega gradiva v naši knjižnici.
5. Nakup tovrstnega gradiva zahteva precejšnja finančna sredstva, zato menimo, da bodo rezultati ankete lahko služili tudi kot dokaz o pomembnosti navedenega gradiva in v skladu s tem pripomogli k oblikovanju drugačnega finančnega deleža za omenjeno gradivo pri nabavni politiki.
6. Podatki, ki jih bomo pridobili z anketo, nam lahko pomagajo pri vsebinskem načrtovanju novih dejavnosti, ki jih bomo v prihodnje izvajali v novi stavbi Osrednje knjižnice Kranj.
7. Predvsem bomo lahko ugotovili glasbeni in filmski okus uporabnikov in temu v novi knjižnici posvetili več tematskih prireditev.

Kot smo že v uvodu omenili, smo želeli z opravljeno anketo ugotoviti, kakšne so želje, uporaba in odnos uporabnikov do gradiva, ki je zaradi svoje vsebine ali oblike drugačno. Dobljeni rezultati in njihovo analiziranje pomenijo začetek razmišljanja o procesu sprememb in izboljšav na raziskovanem področju. Z njihovo pomočjo bomo opredelili trenutno stanje in oblikovali smernice, kako naprej. Z rezultati bomo seznanili tako anketirance kot zaposlene in kar je najpomembnejše, tudi vodstvo knjižnice.

Podatke, dobljene z anketiranjem, smo pretvorili v uporabne enote in združili. Vse rezultate bomo predstavili znotraj posameznih sklopov ankete, kot so si sledili v vprašalniku.

Odgovore iz vseh vrnjenih vprašalnikov smo ročno vnesli v tabele programa Microsoft Excel XP. Za vprašanja z več možnimi odgovori smo izdelali drugačne razpredelnice (vnašali smo vrednost 1 za izbrani odgovor in vrednost 0 za neizbrani odgovor) kot za tiste z možnim enim odgovorom (vnašali smo črko odgovora). Pri vprašanjih polodprtega tipa, kjer so anketiranci lahko dopisali svoje mnenje v rubriko "drugo", smo njihove odgovore vnesli v razpredelnico za obdelavo. Taka vprašanja so bila vprašanje št. 1, št. 3 in št. 6. V kolikor so anketiranci pri omenjenih vprašanjih izpolnili rubriko "drugo" v manj kot 10 %, takih odgovorov nismo posebej komentirali.

6.1 OBDELAVA ODGOVOROV Z INTERPRETACIJO

Anketirance smo najprej spraševali po **splošnih osebnih podatkih**: spolu, starosti in kategoriji.

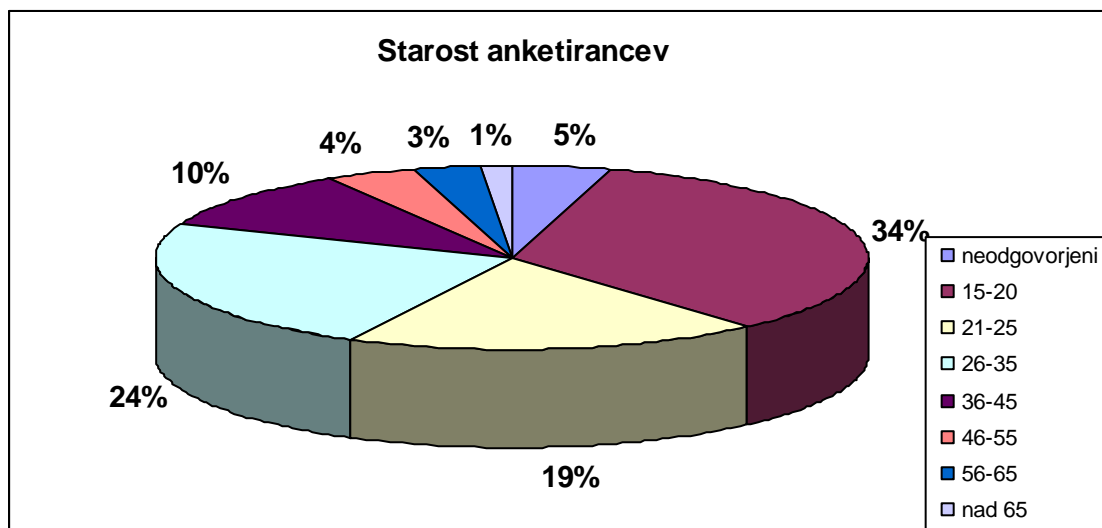
Graf 1: Spol anketirancev

N=153

Prvi rezultat potrjuje hipotezo, da Splošni in Študijski oddelek OKK obiskuje **več žensk (109 ali 71,24 %)** kot **moških (44 ali 28,76 %)**, kar potrjuje tudi analiza statistike aktivnih članov celotne Osrednje knjižnice Kranj. Najbolj zanimiva je ugotovitev, da sta si statistično pridobljen podatek o aktivnih članih, razporejenih po spolu na oddelkih za leto 2007 in z anketo pridobljen rezultat o spolu anketirancev v deležih enaka.

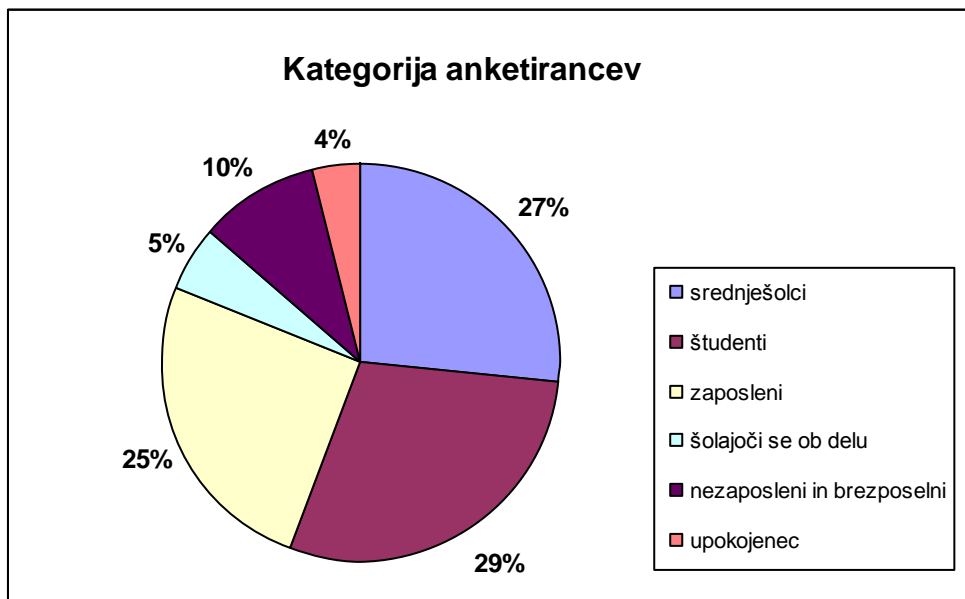
Graf 2: Starost anketirancev

N=153

Uporabnik oddelkov za odrasle (Splošnega in Študijskega oddelka) v OKK je lahko vsak, ki po starosti ustreza tistim, ki so zaključili osnovno šolo (predvidoma od 14. leta dalje). Glede na rezultat je razvidno, da je največ anketirancev (**52 ali 33,99 %**) starih **od 15 do 20 let**. To je starostno obdobje, ki ga sestavljajo predvsem dijaki in študenti in predstavlja večino uporabnikov obeh oddelkov. **29 (18,95 %)** anketirancev je starih od **21 do 25 let**. V ta razpon se uvrščajo predvsem študenti. Potem so tu mladi zaposleni, stari od **26 do 35 let**, ki predstavljajo drugo najmočnejšo starostno skupino. Med anketiranci jih je bilo **36 (23,53 %)**. Naslednja starostna skupina so bili stari od **36 do 45 let**. V tej starostni skupini je bilo **16 (10,46 %)** uporabnikov. Od **46 do 55 let** je bilo starih **6 (3,92 %)** anketirancev. Iz predzadnje skupine, ki zajema starost od **56 do 65 let**, je bilo **5 (3,27 %)** anketirancev, **starejša od 65 let** pa sta bila **2 upokojenca (1,31 %)**. **7 vprašalnikov (4,58 %)** ni imelo navedene starosti anketiranca, zato smo jih označili z oznako "neodgovorjeno". **Povprečna starost** anketirancev je bila **26 let**.

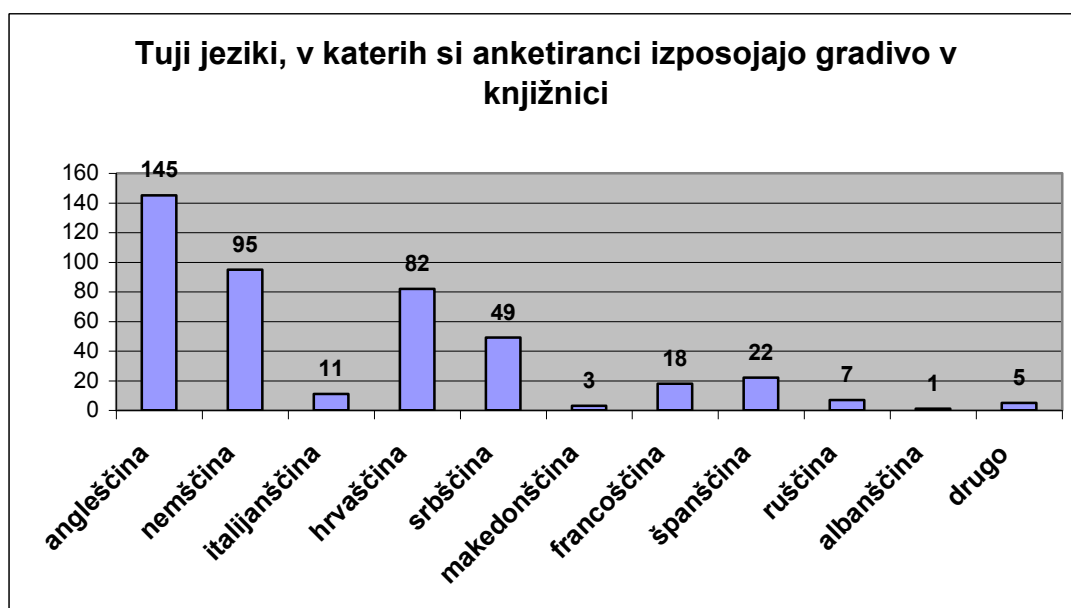
Graf 3: Kategorija anketirancev

N=153

Z grafom 3 moramo delno ovreči hipotezo, ki pravi, da so uporabniki Splošnega in Študijskega oddelka predvsem študenti. Izkazalo se je namreč, da so prisotne v obeh oddelkih tri približno enako močne kategorije uporabnikov in sicer **srednješolci 41** (26,80 %), **študenti 44** (28,76 %) in **zaposleni 39** (25,49 %). **Študentov** je sicer res za 2 % več kot srednješolcev.

Tabela 1: Tuji jeziki, v katerih si anketiranci izposojajo gradivo

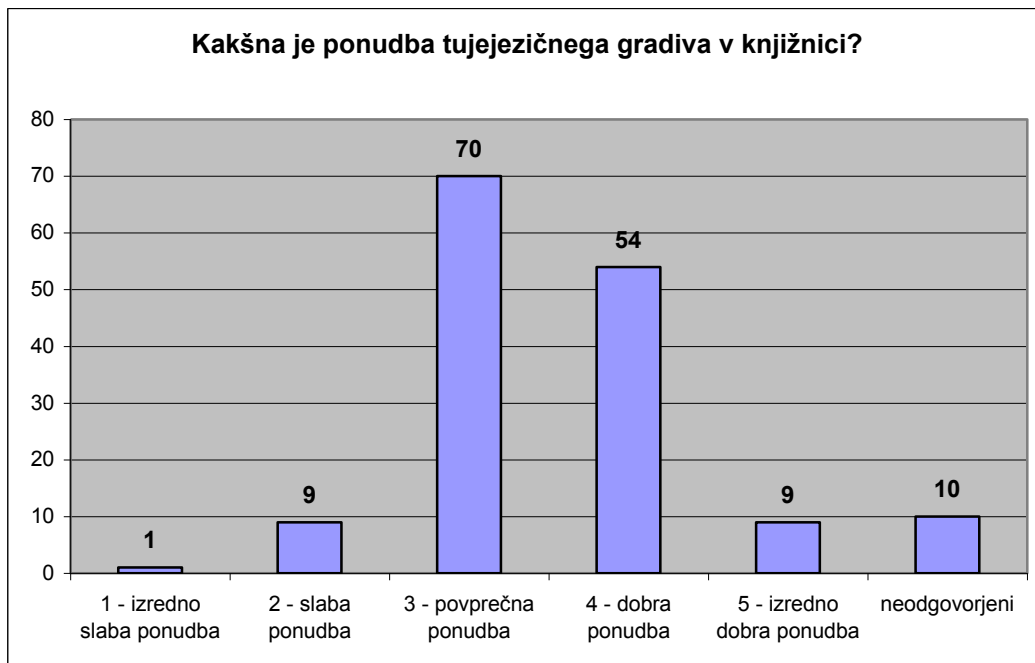

N=153

Iz tabele je razvidno, da **skoraj vsi** anketiranci (**145 - 94,70 %**) razumejo **angleško**, kar pa ni presenetljivo, glede na to, da je večina anketirancev mladih (80 % je mlajših od 35 let). Na drugem mestu je **nemščina** z **62,10 %** in na tretjem mestu **hrvaščina** s **53,60 %**. Upravičeno lahko domnevamo, da tista skupina anketirancev, ki je izbrala hrvaščino, razume tudi **srbščino (32 %)**, čeprav rezultati kažejo drugače. Odstotek razumevanja drugih jezikov je manjši (**španščina 14,30 %**, **francoščina 11,70 %**, **italijanščina 7,20 %**). Anketiranci so imeli možnost tudi sami napisati, kateri tuj jezik še razumejo in le **pet** jih je napisalo, da razumejo tudi **nizozemsko, češko in latinsko**.

Na podlagi anketnih rezultatov, katere jezike uporabniki knjižnice razumejo oziroma se v njih sporazumevajo, lahko sklepamo, da je največ povpraševanja po gradivu v **angleškem jeziku**. Tudi nakup tujejezičnih knjig v Osrednji knjižnici Kranj je v **95 %** v angleškem jeziku (tako strokovnih kot leposlovnih). V ostalih jezikih se kupuje pretežno leposlovje, temu sledijo slovarji in učbeniki, ki se uporabljajo v srednjih šolah in na fakultetah.

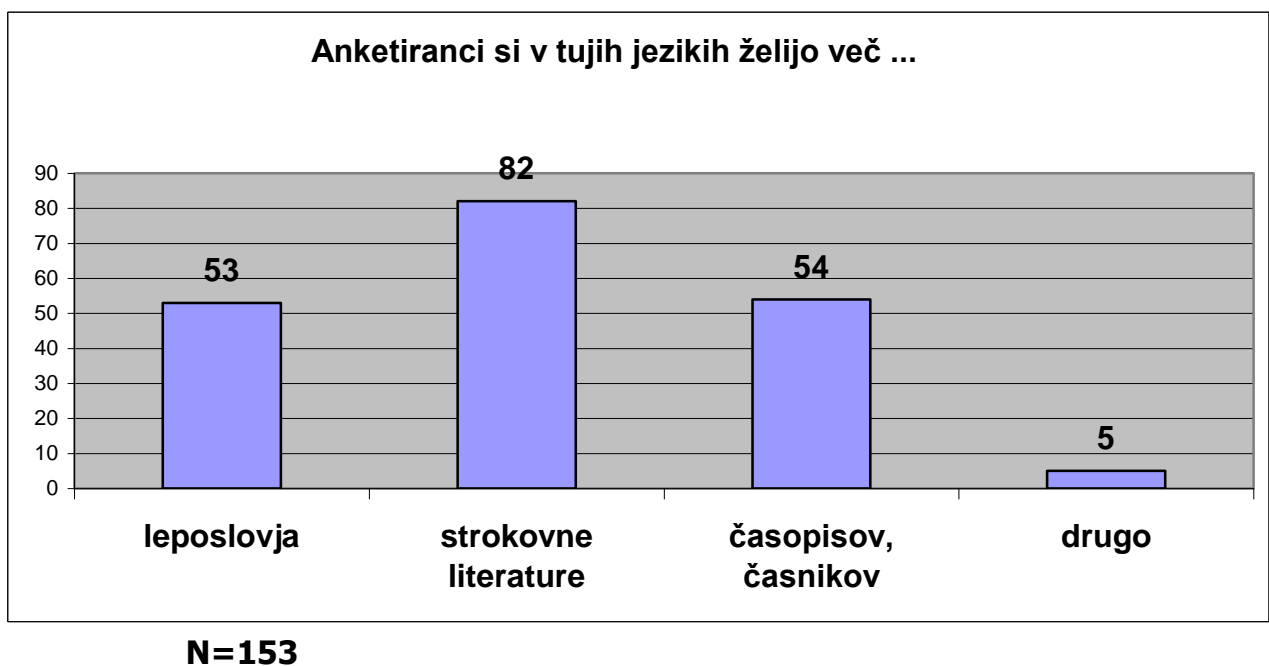
Tabela 2: Ocenjevanje ponudbe tujejezičnega gradiva v knjižnici

N=153

Večina anketirancev je ocenila ponudbo tujejezičnega gradiva kot **povprečno (45,75 %)** oziroma **dobro (35,29 %)**. Veseli nas, da so naši uporabniki kar zadovoljni s ponudbo tovrstnega gradiva, čeprav menimo, da bi bilo lahko zadovoljstvo še večje, če bi bilo več tujejezičnega gradiva v prostem pristopu. Največ strokovnega tujejezičnega gradiva je trenutno v Študijskem oddelku, kjer uporabniki nimajo prostega dostopa do gradiva in ga iščejo po računalniškem katalogu. Tujejezično leposlovje v Splošnem oddelku je umaknjeno na balkon in fizično odmaknjeno od osrednjega knjižnega fonda in tako manj vidno. Upravičeno lahko predvidevamo, da bo v novi stavbi Osrednje knjižnice Kranj, kjer bo združeno gradivo tako iz Splošnega kot iz Študijskega oddelka, in to v prostem pristopu, lažje najdljivo in bo s tem tudi zadovoljstvo uporabnikov večje.

Tabela 3: Tujejezično gradivo, katerega povečano ponudbo si želijo anketiranci

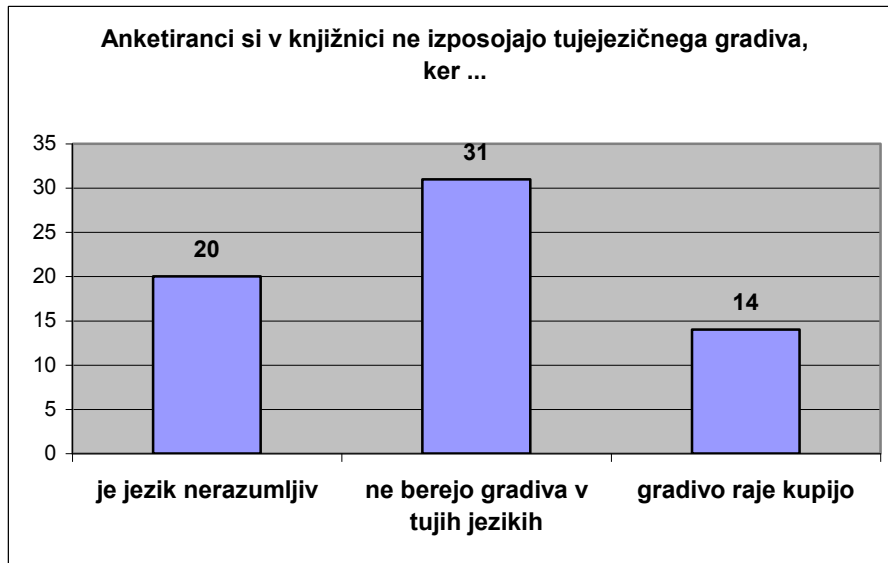
Zanimiva je ugotovitev o zvrsteh tujejezičnega gradiva, ki si jih želijo anketiranci. Pričakovali smo, da si bodo uporabniki želeli več tujejezičnega leposlovja, a se je izkazalo, da si samo tretjina anketirancev (samo **34,64 %**) želi več tovrstnega gradiva. Enako je pri tujih časnikih in časopisih. V OKK imamo širok izbor tujih časnikov in časopisov pa vendar je anketa pokazala, da si več kot tretjina uporabnikov (**35,29 %**) želi še več tujih serijskih publikacij. Mislimo, da je rezultat posledica

dejstva, da veliko uporabnikov ne pozna časopisne čitalnice v Študijskem oddelku, kjer je največ tovrstnega gradiva. V Splošnem oddelku, kjer je uporabnikov več, imajo namreč le nekaj naslovov tujejezičnih časnikov in časopisov, ki so večinoma s področja glasbe. Spet lahko domnevamo, da bo selitev knjižnice v skupne prostore, kjer bodo tudi tujejezične serijske publikacije na policah skupaj s knjigami, prispevala k boljši preglednosti in najdljivosti tujejezičnih časnikov in časopisov.

Anketa je pokazala, da si več kot polovica anketirancev (**53,59 %**) želi **več tujejezične strokovne literature**. V zadnjih letih Osrednja knjižnica Kranj kot osrednja območna knjižnica dobiva od države finančna sredstva prav za nakup tujejezičnega gradiva in tujih podatkovnih baz. Knjige v tujih jezikih se v glavnem kupujejo s področja **naravoslovja** in **tehnike** in lahko rečemo, da imamo dober izbor tovrstne literature. Rezultat ankete pa je pokazal, da si uporabniki kljub temu želijo več strokovne literature v tujih jezikih. Predvidevamo, da je eden od vzrokov spet ta, da je večina tujejezičnega gradiva v Študijskem oddelku, kjer se uporabniki ne morejo sami sprehajati med policami in videti dejanske ponudbe tovrstnega gradiva.

V zadnjem času se veliko pozornosti namenja omogočanju dostopa do različnih tujih podatkovnih baz. Tako imamo v OKK na voljo na primer **Ebsco Host** (zbirka polnih besedil člankov s področja poslovnih ved, družboslovja, medicine), **Oxford Reference Online** (elektronska oblika Oxfordovih enciklopedij in slovarjev različnih znanstvenih področij), **Grove Art Online** (enciklopedija znanosti), **Directory of Open Access Journals** (preko 1400 znanstvenih in strokovnih časopisov v polnem besedilu). Vse te zbirke so sicer dostopne le iz osebnih računalnikov v knjižnici. Upravičeno lahko rečemo, da imamo dobro ponudbo strokovne literature v angleščini, a verjetno uporabniki za vse te dodatne storitve in elektronsko dostopne baze sploh ne vedo. Vsekakor bo potrebno v prihodnosti uporabnike bolj opozarjati na možnosti, ki jih ponujajo elektronske podatkovne baze, ki niso v prostem dostopu in do katerih uporabniki ne morejo dostopati od doma.

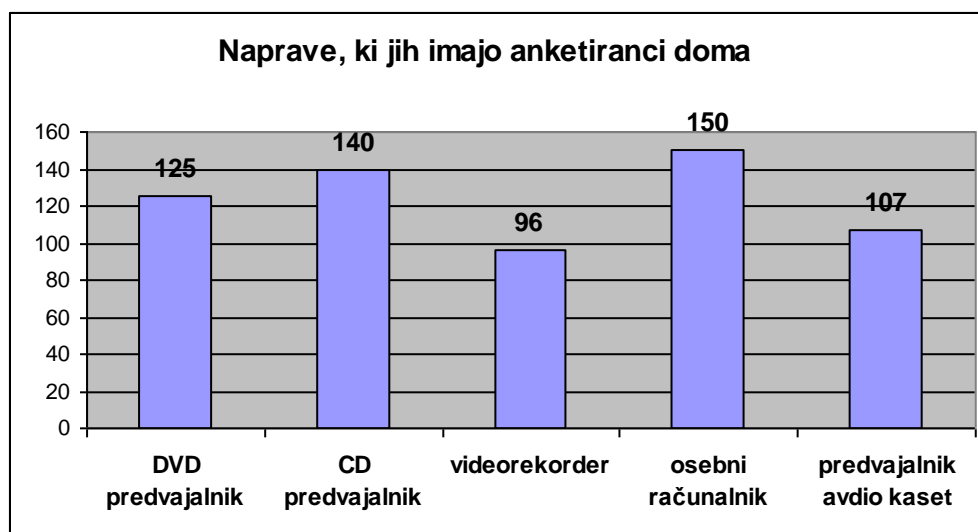
Tabela 4: Razlogi, zakaj si anketiranci v knjižnici ne izposojajo tujejezičnega gradiva

N=153

Samo **42,48 %** anketirancev si tujejezičnega gradiva ne izposoja. Glavna razloga sta, da jih gradivo v tujih jezikih **ne zanima (20,26 %)** in da gradivo **ni v tujem jeziku, ki ga razumejo (13,07 %)**. Presenetil pa nas je rezultat, ki pove, da je zelo malo anketirancev, ki si tujejezično gradivo **raje kupi (samo 9,15 %)**. Naša predvidevanja so namreč bila, da bodo zaradi konkurenčnih cen knjigo v tujem jeziku raje kupili, kot pa si jo izposodili v knjižnici. Ker pa večina uporabnikov išče tujejezično strokovno gradivo in ne leposlovja, je takšen rezultat razumljiv: tujejezična strokovna literatura ni poceni. Anketa je pokazala, da si **več kot polovica** anketirancev **izposoja tujejezično gradivo**, kar je presenetljivo, glede na to, da smo splošna knjižnica. Zato moramo biti pri nabavi tujejezičnega gradiva še posebej pozorni in slediti aktualni ponudbi na knjižnem trgu.

Tabela 5: Naprave, ki jih imajo anketiranci doma

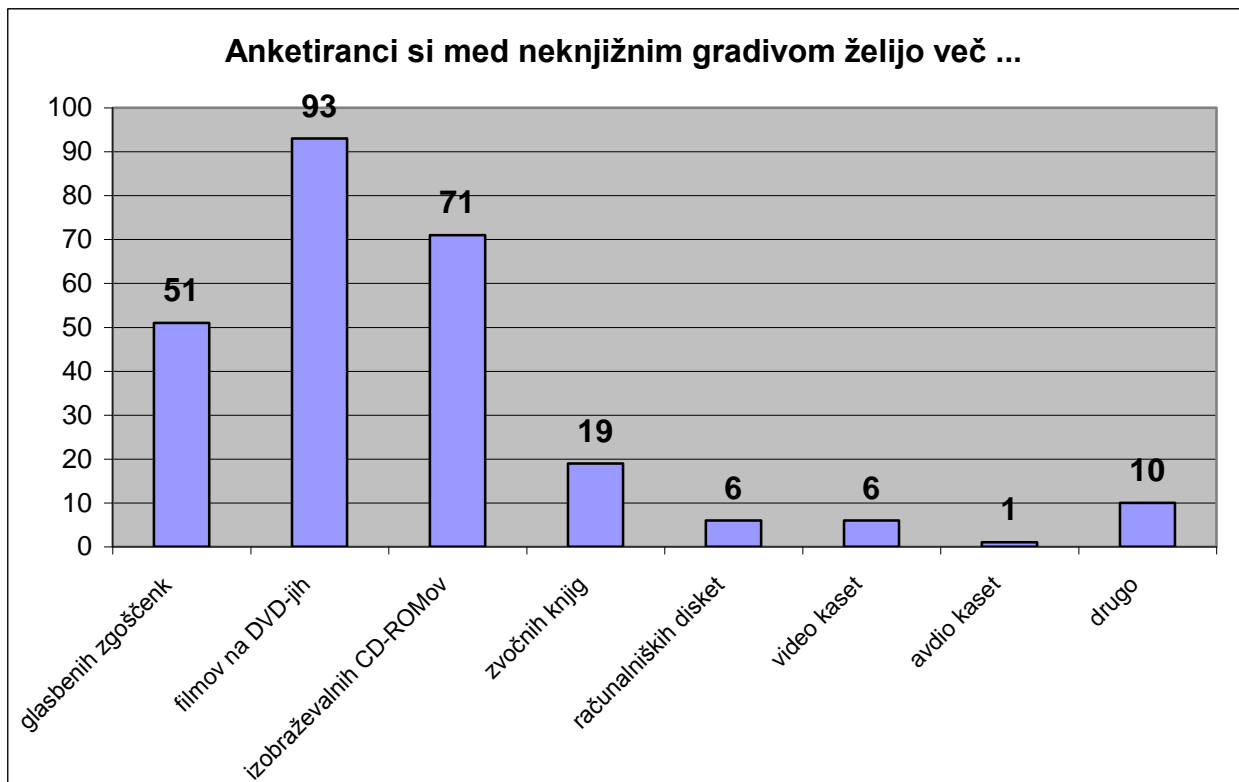
N=153

Kot je razvidno iz tabele 5, ima največ anketiranih doma **osebni računalnik**. Teh je kar **98,03 %** ali 150 od skupaj 153 izpolnjevalcev ankete. Sledi **CD predvajalnik**, ki ga ima doma **91,50 %** ali 140 vprašanih. Nekoliko manj, 125 uporabnikov, oziroma **81,69 %** anketiranih, poseduje **DVD predvajalnik**. Veliko manjši pa je delež tistih, ki imajo doma **predvajalnik avdio kaset**. Teh je **69,93 %** ali 107. Najmanj anketiranih ima doma na voljo **videorekorder**, saj je takih le 96 ali **62,74 %** vseh vprašanih.

Iz podatkov, ki smo jih iz ankete, lahko sklepamo, da ima osebni računalnik doma velika večina uporabnikov Splošnega in Študijskega oddelka. Njihovi osebni računalniki verjetno vsi niso najnovejšega tipa in vsebujejo predvsem enoto za predvajanje CD-jev, nimajo pa še enote za predvajanje DVD-jev. Poleg tega so se CD predvajalniki tudi kot samostojni elektrotehniški pripomočki na tržišču pojavili prej kot DVD predvajalniki in se pojavljajo tudi kot avtoradii in v podobnih bolj priročnih oblikah. Uporaba DVD predvajalnika po rezultatih ankete sicer sorazmerno malo zaostaja za uporabo CD predvajalnika, veliko manjši je delež tistih, ki še hranijo oziroma uporabljajo predvajalnike avdio kaset in videorekorderjev. Menimo, da je tak rezultat posledica dejstva, da zapis na običajni magnetni trak ali videokaseto ni tako kvaliteten, čist in trajen, kot to omogoča digitalni zapis, na katerem temelji zapisovanje na CD- in DVD-je. Ob vedno bogatejši ponudbi **glasbe** in **filma** na

internetu in ob vedno večjem številu ljudi, ki imajo možnost in znanje uporabljati računalnik, je to tudi najbolj enostaven način, kako priti do glasbe in drugih posnetkov, ki nekoga zanimajo. Po drugi strani so starejši uporabniki najverjetneje bolj vajeni uporabljati videorekorder in predvajalnik zvočnih kaset kot novejšo digitalno tehnologijo, razen tega pa se jim je z leti nabralo več videokaset in klasičnih avdio kaset, ki jih ne znajo ali pa ne morejo presneti na DVD-je ali CD-je.

Tabela 6: Neknjžno gradivo, katerega povečano ponudbo si želijo anketiranci

N=153

Iz vrst neknjžnega gradiva, ki jih uporabnikom ponuja OKK, si uporabniki daleč najbolj želijo še **več filmov na DVD-jih** (kar **60,78 %** vprašanih). Sledi potreba po **izobraževalnih CD ROM-ih (46,40 %)** in želja po **glasbenih CD-jih (33,33 %)**, medtem ko je že veliko manjši delež tistih, ki si želijo **zvočne knjige (12,41 %)**, relativno nizki pa so odstotki tistih, ki si želijo še več gradiva v obliki **videokaset, računalniških disket, avdio kaset** in drugih vrst neknjžnega gradiva (od **6,53** do **0,65 %**).

Največjo potrebo po filmih na DVD-jih povezujemo z dejstvom, da je obisk kinematografov v zadnjih letih močno upadel, ker so hišne kino naprave cenovno relativno dostopne. V ta namen si ljudje filme na DVD-jih izposojajo v videotekah, kar je seveda treba plačati, ali pa presnamejo filme z interneta, kar poleg nujnega ustreznega osebnega računalnika, programske opreme in povezave z internetom zahteva tudi določeno znanje, čas in denar. Ker je še vedno precej takih, ki ne izpolnjujejo vseh teh pogojev, je zanje še vedno najlažje, da plačajo letno članarino v knjižnici in si nato po mili volji izposojajo filme na DVD-jih zastonj.

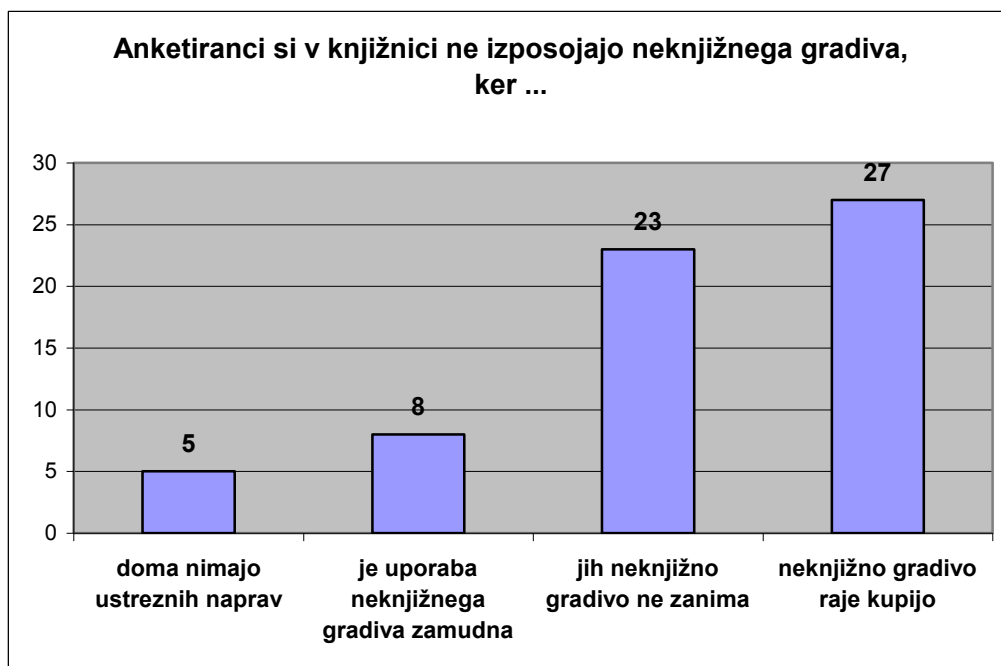
Podobno si razlagamo željo po glasbenih zgoščenkah, čeprav je ta v primerjavi s filmskimi DVD-ji že manjša. Osebni računalniki s CD enoto so na tržišču že dlje in t. i. snemanje glasbe z interneta že veliko bolj ustaljeno in predvsem poteka hitreje. Poleg tega so močno razširjeni MP3 playerji, ki so tudi zelo praktičen in cenovno dostopen medij, kamor si lahko shranimo glasbo, ki nam je všeč in je dostopna na internetu. Tako predstavljajo močno konkurenco glasbenim zgoščenkam.

Izobraževalni CD-ROMi so relativno dragi in, razen slovarjev in podobnih priročnikov, z odraščanjem uporabnika izgubljajo na pomenu, ko usvoji določeno znanje. Zato je zelo praktično, če si CD ROM lahko brezplačno izposodi, ko je zanj aktualen in zanimiv, potem pa ga vrne, da se mu doma ne kopiči gora »preživetih« ploščkov.

Zelo zanimiv je podatek, da si je kar **12,41 %** anketirancev zaželelo še **več zvočnih knjig**, ki so bile v prvi meri namenjene slepim in slabovidnim. Tak rezultat povezujemo z dejstvom, da ljudje vse manj berejo, ker enostavno nimajo časa in jim to posledično predstavlja določen napor. Zanje je veliko lažje na primer v avtu na poti v službo poslušati knjigo. Po drugi strani je vedno več starih ljudi, ki jim z leti opeša vid, zaradi česar so zanje zvočne knjige vedno bolj zanimive.

Manjše deleže tistih, ki so izrazili željo po še več gradiva na videokasetah, računalniških disketah in zvočnih kasetah gre, po našem mnenju, povezovati z **zastarelostjo tehnologij** in dejstvu, da ima vse manj uporabnikov doma naprave, ki omogočajo uporabo teh medijev.

Tabela 7: Razlogi, zakaj si anketiranci v knjižnici ne izposojajo neknjižnega gradiva

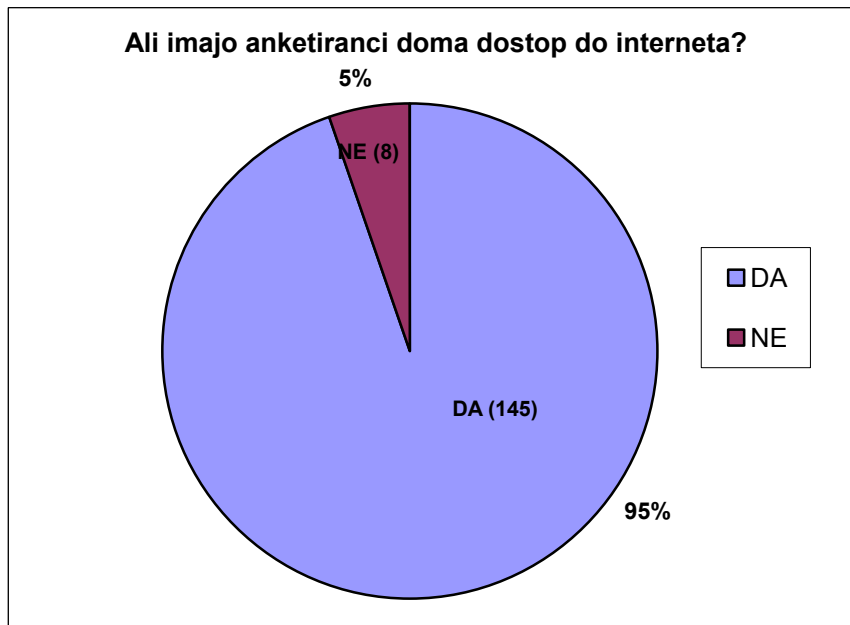
N=153

Analiza odgovorov na anketno vprašanje, kaj je razlog za to, da si uporabniki neknjižnega gradiva v OKK ne izposojajo, je pokazala, da si **le 41,17 %** anketirancev ne izposoja neknjižnega gradiva, od teh pa je **17,64 %** vprašanih kot glavni razlog navedlo, da si neknjižno gradivo raje kupijo. Domnevamo, da gre za neknjižno gradivo, ki je uporabnikom posebno všeč oziroma pri srcu in so ga pripravljene tudi večkrat gledati, uporabljati in poslušati. Morda imajo željo, da si ustvarijo svojo filmsko oziroma glasbeno zbirko po lastnem izboru, na katero so ponosni.

Nasprotno je zelo podoben odstotek (**15,03 %**) tistih, ki so odgovorili, da jih neknjižno gradivo sploh ne zanima. Mogoče bi bilo zanimivo raziskati, kaj je pravzaprav bistveni razlog za njihovo nezanimanje. Predvidevamo, da je med njimi tudi del tistih **5,22 % anketirancev**, ki so odgovorili, da si gradiva ne izposojajo, ker je **uporaba** neknjižnega gradiva **zamudna**. Povprečna starost teh anketirancev je **samo 23 let**. **3,26 %** vprašanih pa pravi, da **nimajo ustreznih naprav** za predvajanje oziroma uporabo tega gradiva.

Če bi hoteli motivirati tiste, ki se jim uporaba neknjižnega gradiva zdi zamudna, da bi si kljub temu neknjižno gradivo večkrat izposodili, bi morda bilo smiselno organizirati kratke tečaje, na katerih bi uporabnike vseh starosti izobraževali, kako najhitreje in preprosteje pridejo do tistega, kar jim neknjižno gradivo nudi.

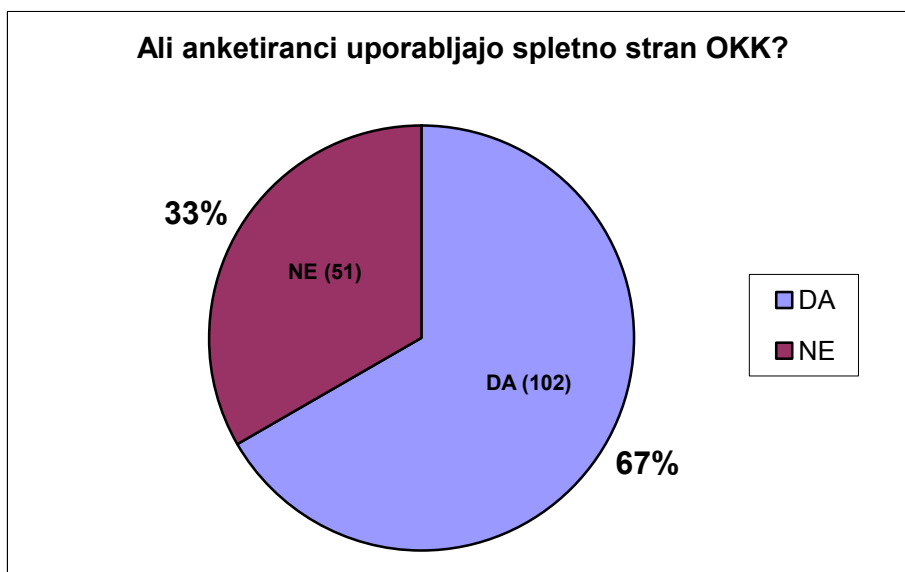
Graf 4: Dostop anketirancev do interneta na njihovem domu

N=153

Da ima **145** anketirancev (**95 %**) doma dostop do interneta, je vsekakor povezano z odgovorom, da ima **150** anketirancev (**98 %**) **doma osebni računalnik**. Naša hipoteza je sicer bila, da ima 99 % anketirancev, ki imajo doma računalnik, tudi dostop do interneta. V resnici je takih anketirancev **96,6 %**, kar je vsekakor visok rezultat. Vprašanje smo zastavili zelo direktno, saj nas je zanimalo, ali se knjižnici izplača ponujati storitve, ki so vezane na internetno povezavo in posledično tudi na domačo spletno stran knjižnice. Hipotezo, da ima več kot 70 % uporabnikov doma računalnik, med katerimi so tudi starejši, smo s tem rezultatom več kot potrdili. Rezultat je pravzaprav šokanten, saj **od 153 anketirancev** samo **trije nimajo** doma **osebnega računalnika**.

Graf 5: Uporaba spletne strani OKK med anketiranci

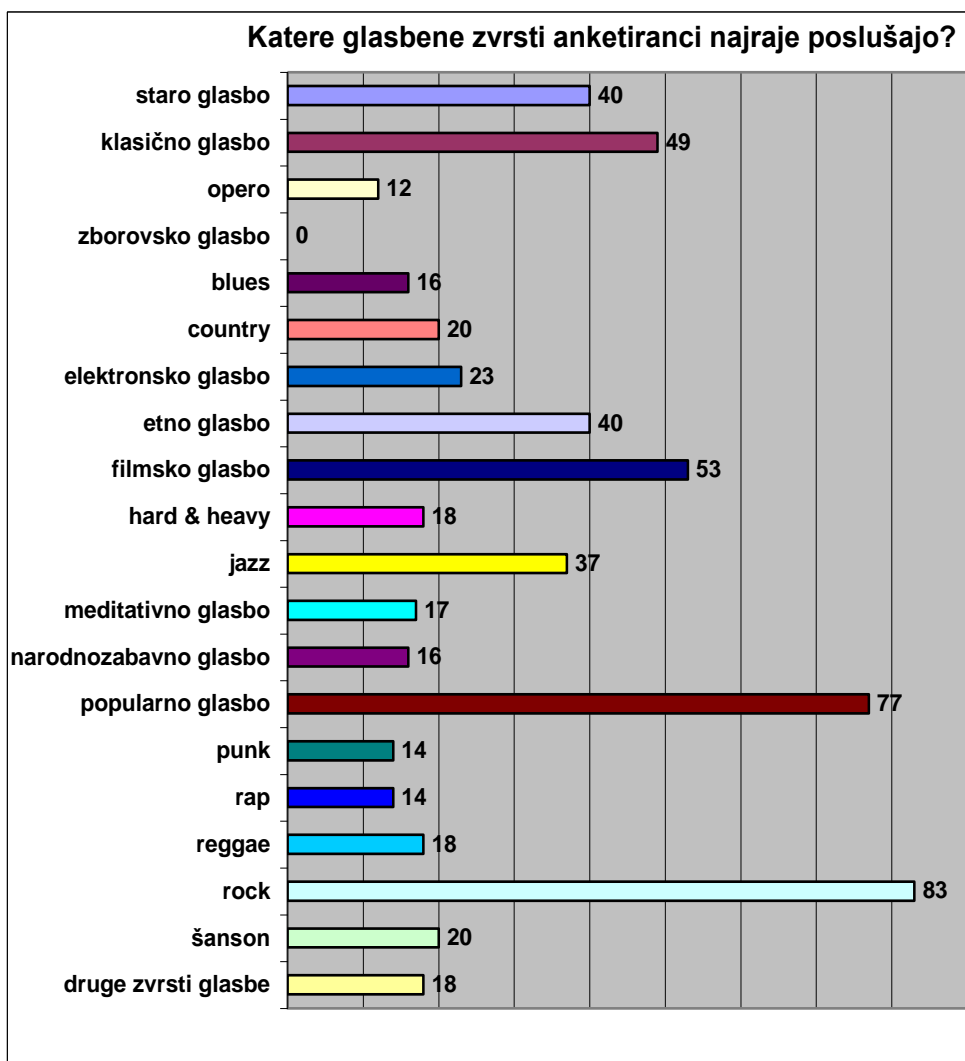

N=153

Z vprašanjem o dostopnosti do interneta je povezano tudi vprašanje o uporabi domače spletne strani OKK. Kot smo že omenili, je to za knjižnico priložnost, da začne bolj množično ponujati preko svoje spletne strani različne storitve, dostop do digitalnih zbirk, dostop do različnih baz podatkov, reklamiranje prireditev in podobno.

Rezultati so pokazali, da ima od 153 anketirancev **150** oseb doma **osebni računalnik**, od teh jih ima **145** doma **internetno povezavo** in od teh jih **98 uporablja domačo spletno stran OKK**, kar predstavlja **67,58 %**. Od **vseh** anketirancev pa domačo spletno stran pregledujeta ali kako drugače uporabljata **102 anketiranca**. Teh skoraj 70 % uporabnikov predstavlja za knjižnico dober potencial, ki ga ne smemo zanemariti. V današnjem tempu življenja je hitra in ciljno naravnana informacija ključna za uspeh. Spletne strani so postale torej izredno pomemben medij za komuniciranje z uporabniki. Poskrbeti je treba, da taka spletna stran ponuja pričakovane podatke, da je pregledna in predvsem, da je redno posodobljena. Vsekakor pa moramo razmisliti, zakaj se **47 anketirancev**, ki imajo doma računalnik in dostop do interneta, ne poslužuje uporabe domače spletne strani OKK, ki bi jo lahko uporabljali vsaj za podaljševanje gradiva. Naša naloga v prihodnje je, da poskrbimo za dobro promocijo domače spletne strani in jo ponudimo širšemu krogu uporabnikov OKK.

Tabela 8: Glasbene zvrsti, ki jih anketiranci najraje poslušajo

N=153

V naslednjem segmentu naše ankete smo želeli ugotoviti želje in okus uporabnikov glede glasbenih in filmskih zvrsti. Predvidevali smo, da si veliko uporabnikov v knjižnici že izposoja glasbene zgoščenke in filme na DVD mediju in si želi še večjo in raznovrstnejšo ponudbo tovrstnega gradiva.

Izbrani vzorec anketirancev je nazorno pokazal, da najraje poslušajo:

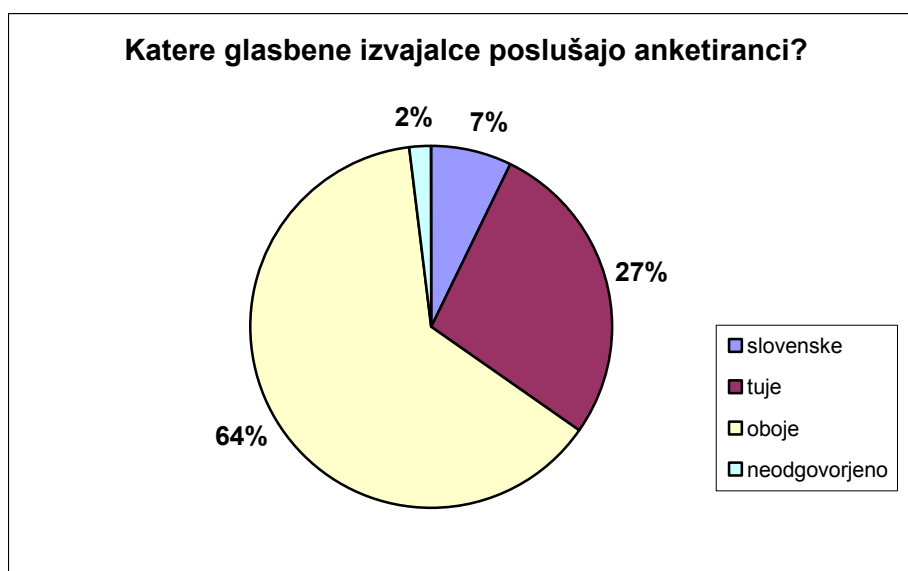
1. **rock** glasbo (**54,24 %**),
2. **pop** glasbo (**50,32 %**),
3. **filmsko** glasbo (**34,64 %**),
4. **klasično** glasbo (**32,02 %**).

Trenutna glasbena zbirka OKK vsebuje približno **5080 glasbenih zgoščenk**, med katerimi so zgoraj našteje glasbene zvrsti zastopane v naslednjih razmerjih:

1. **rock** glasba (cca. **52,10 % celotne zbirke**),
2. **pop** glasba (cca. **18,06 % celotne zbirke**),
3. **filmska** glasba (cca. **3,7 % celotne zbirke**),
4. **klasična** glasba (cca. **10,90 % celotne zbirke**).

Glede na primerjavo želja in okusa anketirancev ter trenutnega stanja ponudbe v glasbeni zbirki OKK lahko ugotovimo, da obstajajo največji **odkloni** pri **pop glasbi**, **filmski glasbi** in **klasični glasbi**. Iz tega lahko sklepamo, kje so prioritete pri nabavi tovrstnega gradiva v prihodnje.

Graf 6: Glasbeni izvajalci, ki jih poslušajo anketiranci

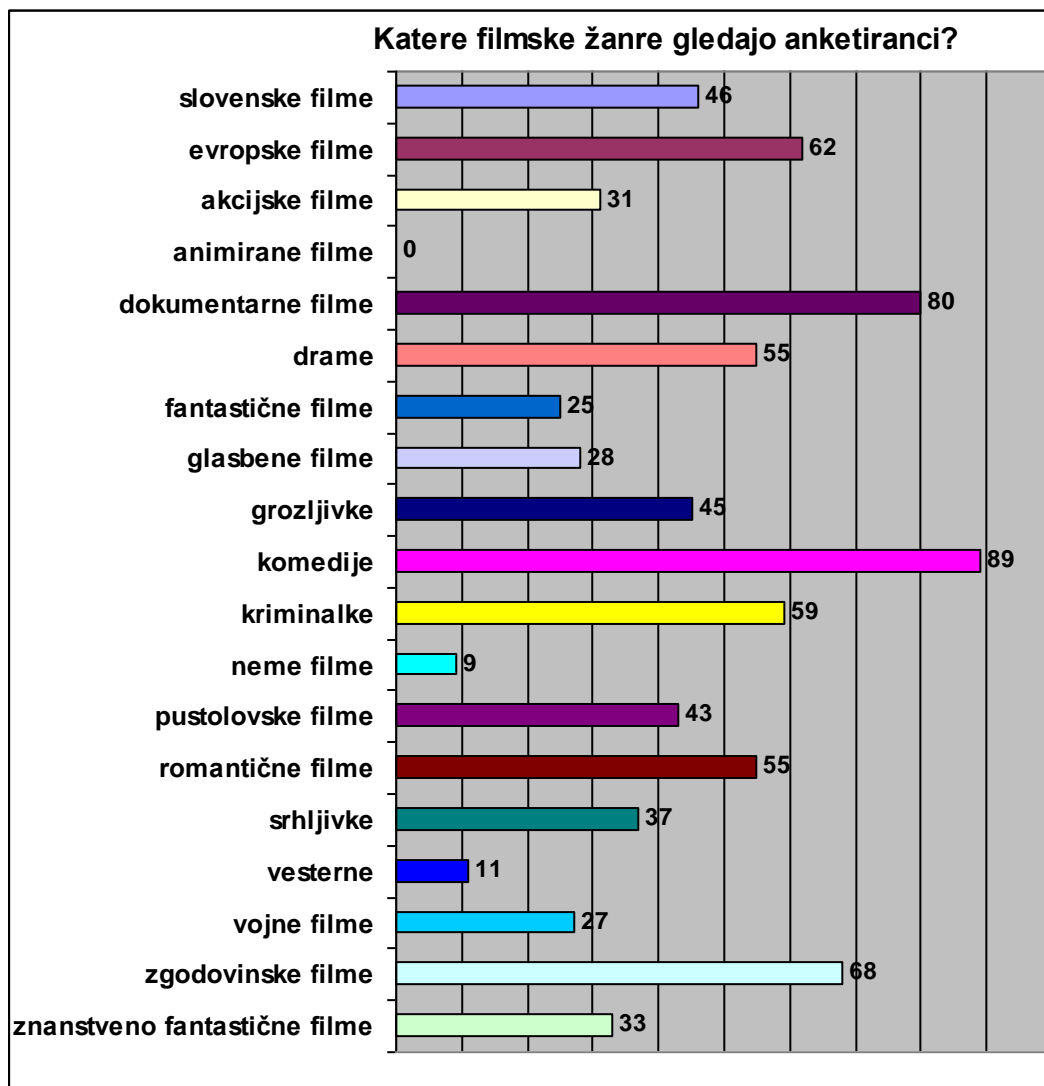

N=153

Pri tem vprašanju smo želeli predvsem ugotoviti razmerje med željami anketirancev in dejansko ponudbo glasbenih CD-jev domačih in tujih izvajalcev. Že sam podatek, da **97 (63,39 %)** vprašanih poslušata tako domače kot tuje izvajalce, nas je prepričal, da mora zbirka v pravem sorazmerju vsebovati tako domače kot tuje izvajalce. Omeniti velja, da je trenutno razmerje med zastopanostjo domače in tuje glasbe v zbirki kar primerno glede na želje in okus uporabnikov. Zanimiv je tudi podatek, da od **11** anketirancev, ki poslušajo samo domače izvajalce, jih **6 (54,54 %)** poslušata narodnozabavno glasbo. Od **97** anketirancev, ki poslušajo tako domače kot tuje

izvajalce, pa **rock** poslušša **59** anketirancev (60,82 %), **pop** **55** anketirancev (56,70 %), **filmsko** glasbo **35** anketirancev (36,08 %), **klasično** glasbo **33** anketirancev (34,02 %), **narodnozabavno** glasbo pa poslušša le **9** anketirancev (9,27 %).

Tabela 9: Filmski žanri, ki jih gledajo anketiranci

N=153

Pri filmski ponudbi na DVD mediju smo prišli do ugotovitev, da si anketiranci najbolj želijo gledati:

1. **komedije (58,16 %),**
2. **dokumentarne filme (52,28 %),**
3. **zgodovinske filme (44,44 %),**
4. **evropske filme (40,52 %).**

Trenutni filmski fond OKK šteje okoli **1950 naslovov** na DVD mediju. Med njimi so zgoraj naštetih filmske zvrsti zastopane na sledeč način:

1. **komedije** (cca. **13,20 % celotne zbirke**),
2. **dokumentarni filmi** (cca. **8,60 % celotne zbirke**),
3. **zgodovinski filmi** (cca. **1,75 % celotne zbirke**),
4. **evropski filmi** (cca. **12,25 % celotne zbirke**).

Torej tudi pri razmerju med željami uporabnikov in trenutnim stanjem v filmski zbirki OKK prihaja do opaznega odklona. Velike razlike med želenim in dostopnim gradivom se pojavljajo pri praktično vseh filmskih zvrsteh. Očitno bi bilo potrebno filmsko zbirko dopolniti v skladu z okusom uporabnikov, ki je viden iz rezultatov ankete.

7 ZAKLJUČKI

Glede na raziskovalna vprašanja, ki smo si jih zastavili, smo v raziskovalni nalogi določili naslednje hipoteze:

1. V Splošnem in Študijskem oddelku prevladujejo ženske uporabnice.

Rezultat ankete potrjuje hipotezo, da Splošni in Študijski oddelk OKK obiskuje več žensk (71 %) kot moških. To ni presenetljivo, saj vemo, da knjižnice na splošno obiskuje več predstavnic ženskega spola.

2. Povprečna starost uporabnikov omenjenih oddelkov OKK je med 21 in 25 leti in spadajo v kategorijo študentov.

Ta hipoteza je bila le delno pravilna, saj se je izkazalo, da so prisotne v obeh oddelkih tri približno enako močne kategorije uporabnikov in sicer srednješolci 41(26,80 %), študenti 44 (28,76 %) in zaposleni 39 (25,49 %). Dejstvo pa je, da je več kot polovica anketirancev starih med 15 in 25 let, povprečna starost anketirancev pa je bila **26 let**. Študentov je sicer res za 2 % več kot srednješolcev.

3. Predvidevamo, da bo zaradi hitrega razvoja (predvsem stroke) in zaradi povprečnega dobrega znanja vsaj dveh tujih jezikov v prihodnosti zaznati zahtevo po večji ponudbi tujejezičnega gradiva. Uporabniki bodo vse več

brali tudi leposlovje v tujih jezikih, saj jih bo aktualno gradivo zanimalo takoj in ne šele čez čas, ko bo prevedeno v slovenščino. S ponudbo tujejezične literature bomo morali ažurno slediti trgu, saj bodo uporabniki zaradi konkurenčnih cen knjigo raje kupili, kot čakali, da jo ponudi knjižnica. Tudi neknjižno gradivo je zaradi svetovne digitalizacije in avtomatizacije vse bolj zaželen medij.

Iz rezultatov ankete je razvidno, da kar 95 % anketirancev razume angleščino, 62 % pa nemščino. To nas ni presenetilo, saj vemo, da knjižnico obiskujejo v glavnem dijaki in študenti. Več kot polovica anketirancev si izposoja gradivo v tujem jeziku, zato je razširitev tujejezičnega gradiva vsekakor smiselna in upravičena. Izkazalo se je, da si obiskovalci v glavnem želijo več tuje strokovne literature in ne leposlovja, kot smo domnevali. Menimo, da imamo v OKK dobro ponudbo tujejezične strokovne literature, tudi v uporabnikom zaenkrat še manj znani elektronski obliki. V novi stavbi OKK bo vsekakor potrebno več pozornosti nameniti tudi boljši prepoznavnosti klasičnega tujejezičnega gradiva, ki je že na voljo, a ni primerno predstavljeno.

4. Uporabniki so večji uporabe neknjižnega gradiva, predvsem mladi, ki jim je tovrstno gradivo tudi privlačnejše od klasičnega knjižnega gradiva. Z zviševanjem starosti se to znanje zmanjšuje.

Anketa je pokazala, da imajo skoraj vsi doma osebni računalnik, CD predvajalnik in DVD predvajalnik. Posledica tega je, da si želijo še več ponudbe neknjižnega gradiva. Predvsem si želijo več filmov na DVD-jih, izobraževalnih CD-ROMov in glasbenih CD-jev. Delež anketirancev, ki jih neknjižno gradivo ne zanima, je zelo majhen. Največji vzrok, zakaj si uporabniki tovrstnega gradiva ne izposojajo je, da gradivo raje kupijo ali pa jih neknjižno gradivo ne zanima. V novi stavbi OKK bo neknjižno gradivo v prostem pristopu in še večjem obsegu (filmi na DVD-jih, katere si uporabniki zaenkrat še ne morejo izposoditi), zato upravičeno lahko pričakujemo, da se bosta delež izposoje in zanimanje za tovrstno gradivo povečala. Glede na to, da v knjižnico prihajajo večinoma mladi, znajo neknjižno gradivo tudi uporabljati. Le 5 % anketirancev jih je odgovorilo, da se jim zdi uporaba neknjižnega gradiva zamudna.

5. Več kot 70 % uporabnikov ima doma računalnik. Tudi starejši uporabniki. Velika večina jih ima na računalniku ali ločeno tudi razne predvajalnike, ki jim omogočajo uporabo neknjižnega gradiva. Vse manj je uporabnikov, ki si

izposojajo video kasete ali avdio kasete. Trend so DVD, CD in sodobnejši mediji.

Od 153 anketirancev so samo trije odgovorili, da doma nimajo osebnega računalnika, kar pomeni, da je 98 % takih, ki ga imajo. Ta podatek je vsekakor presegel našo hipotezo in seveda potrdil, da imajo doma in uporabljajo osebni računalnik tudi starejši uporabniki. Kar se tiče različnih predvajalnikov, smo lahko ugotovili, da ima več kot 91 % doma CD predvajalnik in več kot 81 % DVD predvajalnik. Delež tistih, ki imajo predvajalnik avdio kaset (70 %) je zanimivo višji od tistih, ki imajo doma še videorekorder (62 %). Hipoteza je torej potrjena.

6. 99 % uporabnikov, ki imajo doma računalnik, imajo tudi dostop do interneta. To je za knjižnico priložnost, da začne bolj množično ponujati preko svoje spletne strani razne uporabne storitve, dostope do digitalnih zbirk, dostope do različnih baz podatkov, ...

Rezultati so pokazali, da ima doma 98 % vseh anketirancev osebni računalnik in 95 % od vseh dostop do interneta. Od tistih anketirancev, ki imajo osebni računalnik, pa je priključenih na internet 96,6 % anketirancev. Vsekakor so odstotki visoki in to je za knjižnico priložnost, da poskrbi za ustrezno oglaševanje in morda tudi trženje svoje spletne strani. Predvsem pa mora OKK na spletni strani ponujati čim več čim boljših storitev in podatkov, ki bodo koristne za vse uporabnike.

7. Uporabniki že sedaj pogosto uporabljajo glasbeno zbirko v Splošnem oddelku, postavitve filmske zbirke bo zanje nova popestritev. Nadvse bodo zadovoljni nad postavitvijo obeh zbirk v prosti pristop v novi knjižnici, saj bodo imeli neposreden stik z medijem in jim določene glasbene zvrsti ali filmskega žanra ne bo treba vedno pregledovati po katalogu.

Pri anketnih vprašanjih o glasbeni in filmski zbirki smo želeli primerjati trenutno ponudbo OKK in pa želje in okuse anketirancev. Iz rezultatov lahko vidimo, da bi bilo smiselno zbirki dopolniti v skladu z okusom in željami uporabnikov.

8 VIRI IN LITERATURA

1. CENCIČ, M. 2002. *Pisanje in predstavljanje rezultatov raziskovalnega dela : kako se napiše in predstavi diplomsko delo (nalogo) in druge vrste raziskovalnih poročil*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta. ISBN 86-7735-053-5.
2. CRAWFORD, J. 2000. *Evaluation of Library and Information Services*. 2nd ed. London: Aslib. ISBN 0-85142-443-0.
3. CVIKL, P. 2004. *Vpliv prenove knjižnice na zadovoljstvo uporabnikov*. Diplomsko delo. Ljubljana.
4. DOLINAR, F. M. 2001. *Uvod v znanstveno delo*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Oddelek za bibliotekarstvo. ISBN 961-227-082-1.
5. FLERE, S. 2000. *Sociološka metodologija : temelji družboslovnega raziskovanja*. Maribor: Pedagoška fakulteta. ISBN 86-80693-46-4.
6. JURGEC, D. *Analiza članstva Osrednje knjižnice Kranj v letu 2006 po občinah stalnega prebivališča upravne enote Kranj*. [2007]. [online]. [Kranj: Osrednja knjižnica Kranj], [uporabljeno 2007-11-27]. Dostopno na URL: http://www.kr.sik.si/knjiznica/strokovni_clanki/.
7. *Osnove knjižničarstva*. 1987. Ljubljana: Posebna izobraževalna skupnost za kulturo.
8. PEČJAK, V. 1963. *Anketna metoda*. Ljubljana: Zveza delavskih in ljudskih univerz Slovenije.
9. PETERMANEC, Z. 2000. *Vrednotenje kakovosti knjižničnih storitev*. Magistrsko delo. Ljubljana.
10. POPOVIČ, M. 1988. *Študij uporabnikov kot izhodišče za opredelitev ciljev in evalvacijo dejavnosti Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani*. Ljubljana: NUK.
11. *Priročnik za izločanje in odpis knjižničnega gradiva*. 2001. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica.
12. SAGADIN, J. 1993. *Poglavja iz metodologije pedagoškega raziskovanja*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport. ISBN 86-7759-072-2.
13. *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. 1994. Ljubljana: DZS. ISBN 86-341-1111-3.
14. *Splošne knjižnice: IFLA/UNESCO standardi za splošne knjižnice*. 2002. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica. ISBN 961-6162-85-3.
15. *Standardi za splošne knjižnice : za obdobje od 1. maja 2005 do 30. aprila 2015*. [2005]. [online]. [Ljubljana: Nacionalni svet za knjižnično dejavnost], [zadnja sprememba 2005-04-21, uporabljeno 2007-11-10]. Dostopno na URL: http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Drugo/hitri_dostop/standardi_spl_k_sprejeti.pdf.
16. TOMŠIČ, N. 2001. *Vrednotenje dejavnosti Pionirskega oddelka Osrednje knjižnice Kranj*. Diplomsko naloga. Ljubljana.
17. URBANIJA, J. 1996. Uporabniki in njihove knjižnice. *Knjižnica*, let. 40, št. 3/4, str. 11-16.
18. Zakon o knjižničarstvu. 2001. *Uradni list RS*, 87.

9 PRILOGA

Priloga A: anketni vprašalnik

Spoštovane uporabnice in uporabniki Osrednje knjižnice Kranj!

V Osrednji knjižnici Kranj se zavedamo, da je **mnenje naših uporabnikov** o **nabavljenem gradivu** za odrasle **izjemnega pomena** in nam pomaga oblikovati knjižnično zbirko po meri **različnih okusov**.

Odločili smo se, da Vas z anketo (vprašalnikom), ki je pred Vami, **povprašamo o uporabi različnih vrst gradiva**, ki se v knjižnici pogosteje pojavljajo šele zadnjih nekaj let in so zaradi svoje vsebine ali oblike nekoliko drugačna.

Anketa je **anonimna**. Prosimo vas, da izpolnjeni vprašalnik oddate v pripravljene **nabiralnike**.

Rezultati ankete bodo objavljeni na spletni strani Osrednje knjižnice Kranj (<http://www.kr.sik.si>).

Za sodelovanje se vam iskreno zahvaljujemo!

Navodila za izpolnjevanje: anketo izpolnjujete tako, da **obkrožite izbrani odgovor oziroma dopolnite prazno mesto**. Pri nekaterih vprašanjih je možnih več odgovorov, na kar vas sproti opozarja navodilo v oklepaju.

A. SPOL: moški _____ ženski _____	B.
STAROST _____ let	
C. KATEGORIJA (obkrožite en odgovor)	
a) srednješolci	
b) študenti	
c) zaposleni	
č) šolajoči se ob delu	
d) nezaposleni / brezposelni	
e) upokojenci	

1. V katerih tujih jezikih se lahko sporazumevate oziroma jih razumete? (možnih več odgovorov)

a) angleščina	f) francoščina
b) nemščina	g) španščina
c) italijanščina	h) ruščina
č) hrvaščina	i) albanščina
d) srbščina	j) drugo _____
e) makedonščina	

2. Kako ocenjujete ponudbo tujejezičnega gradiva v knjižnici?

(obkrožite od 1 (sploh nisem zadovoljen-a) do 5 (izredno sem zadovoljen-a))

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

3. Katerih zvrsti tujejezičnega gradiva si v ponudbi knjižnice želite več?

(možnih več odgovorov)

- a) leposlovja
- b) strokovne literature
- c) časopisov (tedniki, mesečniki), časnikov (dnevniki)
- č) drugo _____

4. Če si gradiva v tujih jezikih v naši knjižnici ne izposojate, nas zanima, zakaj ste se tako odločili: (možnih več odgovorov)

- a) ker gradivo ni v tujem jeziku, ki ga razumete
- b) ker vas gradivo v tujih jezikih ne zanima

c) ker gradivo v tujih jezikih raje kupite

5. Katere od spodaj naštetih naprav imate doma? (možnih več odgovorov)

- a) DVD predvajalnik
- b) CD predvajalnik
- c) videorekorder
- č) osebni računalnik
- d) predvajalnik avdio kaset

6. Katerih vrst neknjižnega gradiva (CD, CD-ROM, DVD, video kasete, avdio kasete) si v ponudbi knjižnice želite več? (možnih več odgovorov)

- a) glasbenih zgoščenk
- b) filmov na DVD-jih
- c) izobraževalnih CD-ROM-ov (učenje tujih jezikov, slovarji, atlasi, učbeniki, ...)
- č) zvočnih knjig (leposlovje na CD-jih)
- d) različnih vsebin na računalniških disketah
- e) različnih vsebin na video kasetah (VHS)
- f) različnih vsebin na avdio kasetah
- g) drugo _____

7. Če si neknjižnega gradiva v naši knjižnici ne izposojate, nas zanima razlog za tako odločitev: (možnih več odgovorov)

- a) ker za uporabo neknjižnega gradiva doma nimate ustreznih naprav
- b) ker je uporaba tovrstnega gradiva preveč zapletena in zamudna
- c) ker vas neknjižno gradivo ne zanima
- č) ker neknjižno gradivo raje kupite

8. Ali imate doma dostop do interneta?

DA

NE

9. Ali uporabljate spletno stran Osrednje knjižnice Kranj, <http://www.kr.sik.si>?

DA

NE

10. Katere glasbene zvrsti najraje poslušate? (možnih več odgovorov)

- a) staro glasbo
- b) klasično glasbo
- c) opero
- č) zborovsko glasbo
- d) blues
- e) country
- f) elektronsko glasbo
- g) etno glasbo
- h) filmsko glasbo
- i) hard & heavy
- j) jazz
- k) meditativno glasbo
- l) narodnozabavno glasbo
- m) popularno glasbo
- n) punk
- o) rap
- p) reggae
- q) rock
- r) šanson
- s) druge zvrsti glasbe

11. Katere glasbene izvajalce raje poslušate?

- a) slovenske
- b) tuje
- c) oboje

12. Katere filmske žanre najraje gledate?

(možnih več odgovorov)

- a) slovenske filme
- b) evropske filme
- c) akcijske filme
- č) animirane filme
- d) dokumentarne filme
- e) drame
- f) fantastične filme
- g) glasbene filme
- h) grozljivke
- i) komedije
- j) kriminalke
- k) neme filme
- l) pustolovske filme
- m) romantične filme
- n) srhljivke
- o) vesterne
- p) vojne filme
- q) zgodovinske filme
- r) znanstveno fantastične filme